

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 47, 1000 Ljubljana

T: 01 478 74 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mop@gov.si

www.mop.gov.si

Številka: 007-664/2018/4 (zveza 007-2/2018/19)

Ljubljana, 18. 12. 2018

EVA 2019-2550-0001

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1A) – predlog za obravnavo – SKRAJŠANI POSTOPEK

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije določi besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (EVA 2019-2550-0001) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Priloga:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti

Prejmejo:

- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za obrambo,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za zdravje,
- Slovenska varnostno-obveščevalna agencija,
- Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

V skladu s 142. členom Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) Vlada Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za dopolnitve in spremembe Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17) zaradi manj

zahtevnih, vendar potrebnih uskladitev.		
Predmet spremembe Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1) je zlasti njegov 155. člen in povezano z njim še nekaj členov, ki se nanašajo na določbe tega člena in jih je potrebno predvsem redakcijsko uskladiti. Gre za problematiko varnostnega preverjanja tujih državljanov, ki bodo opravljali dela v jedrskem objektu, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi ali prevozu jedrskih snovi. Pretežni del predlaganih sprememb in dopolnitev veljavnega zakona pa se nanaša na nekatere manjše spremembe, kjer gre predvsem za redakcijske popravke (odprava slovničnih napak in napačnih sklicev) ter terminološko uskladitev besedila zakona.		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
- dr. Andrej Stritar, direktor Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost, - mag. Lado Bradač, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve, - Irena Utroša, vodja Sektorja za varnostno načrtovanje v Direktoratu za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve, - mag. Nataša Dolenc, v.d. direktorja Urada Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
- Jure Leben, minister za okolje in prostor, - dr. Andrej Stritar, direktor Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost, - mag. Lado Bradač, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve, - mag. Nataša Dolenc, v.d. direktorja Urada Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov.		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Poglavitne spremembe in dopolnitve, ki se predlagajo s tokratno novelo se nanašajo na področje varnostnega preverjanja tujih državljanov, ki bodo opravljali dela v jedrskem objektu, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi ali prevozu jedrskih snovi. V celoti se spreminja 155. člen ZVISJV-1, ki postopek varnostnega preverjanja za tuje državljane v pretežni meri ureja na vsebinsko soroden način, kot je določen za državljane republike Slovenije. Nov člen v celoti izključuje dosedanje pristojnost Urada Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov za izvajanje varnostnega preverjanja tujih državljanov. Predpisuje se postopek izvajanja varnostnega preverjanja, ki ga opravi delodajalec, prevoznik ali organizator prevoza jedrskih snovi v državi, katere državljan je preverjana oseba. Določeno je tudi preverjanje podatkov o morebitnih varnostnih zadržkih iz evidenc Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, Obveščevalno varnostne službe Ministrstva za obrambo ter Policije. Zaradi spremenjenega 155. člena je bilo potrebno redakcijsko dopolniti 3. člen (uporabljeni izrazi) – in sicer 107. točko (varnostni zadržek) in 108. točko (varnostno preverjanje); 150. člen v drugem in četrtem odstavku; 151. člen v prvem, tretjem in četrtem odstavku ter v 181. členu dopolnitev 41. točke. Predvsem pa se z novelo uvaja nekaj manjših sprememb, in sicer gre predvsem za redakcijske popravke (odprava slovničnih napak in napačnih sklicev) ter terminološko uskladitev besedila zakona.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in	NE

	naslednjih treh letih			
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE		
c)	administrativne posledice	NE		
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE		
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE		
e)	socialno področje	NE		
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE		
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: Predlagana novela ZVISJV-1 nima finančnih posledic.				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ		
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:
Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:
Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:
Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:
Predlagana novela ZVISJV-1 nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	NE
--	----

– pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Predlog zakona je bil predhodno objavljen na spletni strani predlagatelja ter e-Demokraciji. Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
JURE LEBEN MINSTER	

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN
JEDRSKI VARNOSTI
(ZVISJV-1A)**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Veljavni Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17; v nadaljnjem besedilu: ZVISJV-1) je bil v Državnem zboru Republike Slovenije sprejet 12. decembra 2017 ter je nadomestil prej veljavni Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti iz leta 2004, zadnjič amandmiran leta 2015 (ZVISJV-D). Z novelo ZVISJV-D leta 2015 je bila na področju fizičnega varovanja jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi ali varnostnega preverjanja tujih državljanov, ki opravljajo ali bodo opravljali dela v jedrskem objektu, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in prevozu jedrskih snovi, vpeljana rešitev, po kateri za varnostno preverjanje tujih državljanov (sedanji 155. člen ZVISJV-1) obsega preveritev podatkov, ki so določeni s predpisi o varovanju tajnih podatkov za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti najmanj »ZAUPNO« v državi, katere državljan je oseba, ki opravlja ali bo opravljala dela v varnostno nadzorovanih območjih jedrskega objekta, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in prevozu jedrskih snovi. Varnostno preverjanje tujih državljanov opravi na podlagi zaprosila delodajalca nacionalni varnostni organ države delodajalca.

Glede na dejstvo, da dela v jedrskih objektih in prevoze jedrskih snovi opravljajo tudi podjetja, ki so ali slovenska in zaposlujejo tuje državljane ali pa so registrirana v tujini in zaposlujejo tuje državljane, je postopek varnostnega preverjanja tujih državljanov do pred kratkim potekal tako, da je Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov prosil nacionalne varnostne organe tistih držav, katerih državljani so osebe, ki opravljajo ali bodo opravljale taka dela, da izvedejo postopek varnostnega preverjanja za izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov.

V praksi se je izkazalo, da je postopek zgoraj zahtevanega varnostnega preverjanja pri tujih nacionalnih varnostnih organih časovno izjemno dolgotrajen (traja tudi 12 mesecev in več v določenih primerih), saj gre za skoraj enak postopek varnostnega preverjanja, kot ga opravljajo pri tistih osebah, ki bodo na svojem delovnem mestu dostopale do tajnih podatkov stopnje tajnosti »ZAUPNO«. Zato se tak postopek konča z izdajo ali ne izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti »ZAUPNO« (enak postopek varnostnega preverjanja poznamo tudi v Republiki Sloveniji in se izvaja v skladu z Zakonom o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06 – uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11) in predpisi, sprejetimi na njegovi podlagi). S strani tujih nacionalnih varnostnih organov je Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov (UVTP) prejel veliko dopisov in klicev, saj se je število zaprosil, ki so se pošiljala v tujino za tovrstno preverjanje tujih državljanov, v precej kratkem času izjemno povečalo. Nenazadnje se pristojni organi v tujini sprašujejo, zakaj se toliko njihovih državljanov preverja po postopku za dostop do tajnih podatkov, če pa do tajnih podatkov dejansko ne bodo dostopali.

Zaradi dolgotrajnosti postopka, ki otežuje gospodarsko poslovanje, pri katerem je treba za določena specifična dela na jedrskih objektih skleniti veliko pogodb v relativno kratkem časovnem obdobju (npr. remont), je treba spremeniti določbo 155. člena ZVISJV-1, saj namen zakonodajalca ni bil, da

tuji državljani za potrebe dela v jedrskem objektu, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi ali prevozu jedrskih snovi pridobi dovoljenje za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti »ZAUPNO«, temveč da se zanj izvede postopek varnostnega preverjanja, ki je primerljiv s postopkom varnostnega preverjanja za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti »ZAUPNO«. Tuji državljani namreč ne bodo dostopali do tajnih podatkov, saj ne zasedajo delovnih mest, za katera se zahteva dostop do tajnih podatkov, prav tako nimajo potrebe, da se seznanijo s tajnimi podatki (t. i. »need-to-know principle«), ki je ključna za izdajo dovoljenja za dostop do tajnih podatkov.

Razlog za spremembo zakona je tako ugotovljena neizvedljivost dosedanjega 155. člena v praksi, saj se je postopek dejansko izkazal za neustreznega, ker osebe, ki bodo opravljale dela na jedrskih objektih ali izvajale prevoz jedrskih snovi, dejansko ne bodo dostopale do tajnih podatkov in za to ne potrebujejo dovoljenja.

O navedeni problematiki je bilo izvedenih več sestankov in usklajevanj med vsemi pristojnimi organi v Republiki Sloveniji ali deležniki, ki bodo imeli naloge po predlaganem postopku varnostnega preverjanja tujih državljanov. Vsi so se strinjali, da obstoječa rešitev ni ustrezna in da je nujno treba poiskati rešitev, ki bo zadostila varnostnim zahtevam in hkrati omogočila praktično izvedbo predpisanega postopka. Predlogi za spremembo so bili usklajeni in pripravljeni v sodelovanju med Ministrstvom za notranje zadeve, Policijo, Uradom Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov, Nuklearno elektrarno Krško, Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo in Obveščevalno varnostno službo Ministrstva za obrambo.

Velika večina predlaganih sprememb in dopolnitev pa se nanaša na manj zahtevne spremembe in dopolnitve, s katerimi se popravljajo tipkarske napake, uvajajo drugi potrebni redakcijski popravki (npr. odprava napačnih sklicev) ter terminološko uskladitev besedila zakona.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predlaganega zakona je odprava nekaterih tipkarskih napak, vključitev nekaterih potrebnih redakcijskih popravkov ter terminološka uskladitev dikcij določb zakona, kot tudi sprememba nekaterih določb veljavnega zakona, ki se nanašajo na varnostno preverjanje tujih državljanov.

Predlagana sprememba zlasti 155. člena veljavnega ZVISJV-1 bo odpravila neustreznost dosedanje ureditve, ki se je v praksi izkazala za neizvedljivo. S tem se bo omogočilo celovitejše varnostno preverjanje tujih državljanov in zagotovila ustrezna raven varnosti, ki zajema varnostno preverjanje v državah, katere državljani so preverjane osebe, in podatke o varnostnih zadržkih iz evidenc pristojnih organov v Republiki Sloveniji.

2.2 Načela

S predlaganim zakonom se bistveno ne posega v že obstoječa temeljna načela zdaj veljavnega zakona, ki so v skladu z Resolucijo o jedrski in sevalni varnosti v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2023 (Uradni list RS, št. 56/13).

Določbe predlaganega zakona temeljijo na načelih, v katera s predlaganimi spremembami in dopolnitvami ne posegamo, torej na načelu celovitosti, načelu upravičenosti, načelu optimizacije varstva pred sevanji, načelu mejnih doz, načelu preprečevanja nesreč, načelu miroljubne uporabe, načelu primarne odgovornosti, načelu povzročitelj plača, načelu pripravljenosti, načelu subsidiarnega ukrepanja, načelu javnosti, načelu stopenjskega pristopa in načelu stalnega izboljševanja.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- V 82. točki 3. člena se besedilo redakcijsko dopolni tako, da se na koncu besedila za besedo »odpadkov« dodajo besede »in izrabljenega goriva«;
- v 107. točki 3. člena se definicija varnostnega zadržka terminološko uskladi, tako da se poleg jedrskih objektov nanaša tudi na prevoz jedrskih snovi;
- v 108. točki 3. člena se poleg sprememb, opisanih v prejšnji alineji, črta besedilo »upravljavec jedrskega objekta«;
- v 41. členu se obveznosti, ki so določene za dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, njegovo spremembo ali podaljšanje, predpisujejo tudi za registracijo, spremembo ali podaljšanje registracije za izvajanje sevalne dejavnosti;
- v osmem odstavku 42. člena se besedilo redakcijsko spremeni tako, da se beseda »člena« nadomesti z besedo »odstavka«;
- sedmi odstavek 130. člena se spremeni tako, da navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka ni del vloge za registracijo ali pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti;
- naslov, sedmi in osmi odstavek 139. člena se redakcijsko dopolnijo tako, da se nanašajo na spremembo dovoljenja in tudi na spremembo registracije;
- v 150. členu se v drugem odstavku doda beseda »osebni«, tako da je nedvoumno, da gre za osebne stike s tujimi obveščevalnimi službami, ki so navedeni v 11. točki prejšnjega odstavka, v četrtem odstavku pa se poenoti terminologija, in sicer namesto »pooblaščen izvajalec zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev« se uporablja »pooblaščen izvajalec medicine dela«, kot izhaja tudi iz 61. točke 3. člena;
- v 151. členu se v prvi točki prvega odstavka zaradi poenotenja besedila zakona beseda »tujca« nadomesti z besedama »tujega državljana«. Med obveznosti delodajalca se doda tudi varnostno preverjanje pri Obveščevalno varnostni službi Ministrstva za obrambo, ki velja za domače in tuje osebe. Zaradi jasnosti se v tretjem odstavku napiše, da gre za upravljalca zbirk osebnih podatkov in ne za upravljalca objekta, v četrtem odstavku pa sta v predlaganem novem besedilu dodani Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo in dopolnitev, da je poleg upravljavca objekta o morebitnem varnostnem zadržku obveščen tudi prevoznik ali organizator prevoza;
- v 155. členu se besedilo spremeni tako, da se za varnostno preverjanje tujih državljanov namesto uporabe dokazil za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje »ZAUPNO« določi, da delodajalec za svoje delavce opravi preverjanje pri organih svoje države, poleg tega pa tudi pri Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji, Obveščevalno varnostni službi Ministrstva za obrambo in Policiji. Dodatno k temu pa mora še vsak tuji državljan v Republiki Sloveniji opraviti zdravniški pregled in pridobiti zdravniško spričevalo pri pooblaščenem izvajalcu medicine dela, s katerim se dokazuje neodvisnost od alkohola, drog ali druge zasvojenosti;
- v drugem in četrtem odstavku 159. člena in v drugem odstavku 162. člena se besedilo redakcijsko spremeni tako, da se besede »sekundarne kovinske surovine« nadomestijo z besedama »odpadne kovine« v ustreznem sklonu in se tako terminološko uskladijo s preostalim besedilom zakona;
- v 5. točki osmega odstavka 178. člena se besedilo dopolni tako, da se rentgensko napravo lahko zapečati tudi, če za njeno uporabo niso pridobljena dovoljenja po tem zakonu;
- v 10. točki prvega odstavka 179. člena se besedilo redakcijsko spremeni tako, da se beseda »iz« nadomesti z besedo »z«;
- v 14. točki prvega odstavka 181. člena se besedilo redakcijsko spremeni tako, da se beseda »premer« nadomesti z besedo »primer«;
- v 24. točki prvega odstavka 181. člena se kot prekršek določi tudi primer, če upravljavec objekta v svoj sistem vodenja ne vključi kulture varovanja;
- v 41. točki prvega odstavka 181. člena se prekršek razširi tudi na osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ali za katere obstajajo varnostni zadržki in izvajajo prevoz jedrskih snovi;
- v tretjem odstavku 181. člena pa se besedilo redakcijsko spremeni tako, da se beseda »petega«

nadomesti z besedo »prvega«.

b) Način reševanja:

Predlagani zakon bistveno ne posega v že vzpostavljeni način zagotavljanja varstva pred sevanji ter jedrske in sevalne varnosti v državi. Prav tako zaradi predlaganih sprememb in dopolnitev ne bo treba spreminjati izvršilnih predpisov. Največ predlaganih sprememb in dopolnitev veljavnega zakona je redakcijske narave ali pa so namenjene odpravi manjših nedoslednosti in pomanjkljivosti, ki so se pokazale med uporabo veljavnega zakona. Predlagan način izvajanja varnostnega preverjanja tujih državljanov je dogovorjen med vsemi deležniki v postopku, postopek je praktično izvedljiv (dosedanji ni) in je s tega vidika sprejemljiv.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je tako kot obstoječi zakon povezan s številnimi področji, ki jih urejajo drugi predpisi (o prostorskem načrtovanju, varstvu okolja, gradnji, varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, rudarstvu, prevozu nevarnega blaga), vendar predlagane spremembe in dopolnitve ne posegajo v že vzpostavljena razmerja. Predlagane spremembe prav tako z ničimer ne posegajo v veljavni zakon v delu, ki je v celoti usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo na področju varstva pred ionizirajočimi sevanji, jedrske in sevalne varnosti in miroljubne uporabe jedrske energije.

č) Usklajenost predloga zakona:

Predlog novega zakona je v delu, ki se nanaša na varnostno preverjanje tujih državljanov, pripravljen in usklajen v sodelovanju z vsemi deležniki, ki bodo imeli naloge po novem zakonu ali so pristojni za urejanje tega področja. Predlog je bil pripravljen v okviru neformalnega medresorskega sodelovanja in potrjen na sestankih, kjer so sodelovali predstavniki pristojnih organov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona ne bodo imele finančnih posledic za državni proračun niti za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Ker gre pri predlaganih spremembah in dopolnitvah v pretežni meri za odpravo nekaterih tipkarskih napak, vključitev nekaterih potrebnih redakcijskih popravkov ter terminološko uskladitev dikcij določb zakona, v nadaljevanju predstavljamo prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih zgolj za področje varnostnega preverjanja.

Varnostno preverjanje tujih državljanov je v drugih pravnih sistemih različno urejeno, in sicer v skladu z organizacijsko strukturo nacionalnovarnostnih sistemov. V vsakem primeru morajo biti delavci, ki bodo delali na jedrskem objektu, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi ali prevozu jedrskih snovi,

ustrezno varnostno preverjeni.

Finska

Na Finskem imajo pravico dostopa do jedrskega objekta samo zaposlene osebe, za katere je bilo v skladu z zakonom o varnostnem preverjanju (»Act on Background Checks 177/2002«) opravljeno preverjanje. V primeru delavcev s tujim državljanstvom ta zakon določa izvedbo drugega enakovrednega varnostnega preverjanja. Varnostno preverjanje je treba ponoviti v določenih časovnih obdobjih. Namen varnostnega preverjanja je ugotoviti, ali se osebi omogoči dostop do določenega mesta ali lokacije zaradi opravljanja dela. Med te zakon uvršča tudi jedrske objekte. Ta zakon se uporablja na vseh področjih, kjer bi se lahko z varnostnim preverjanjem odvrnilo izvajanje kaznivih dejanj, ki bi lahko resno ogrozila notranjo ali zunanjo varnost Finske, nacionalno obrambo ali pripravljenost na izredne razmere, odnose Finske z drugimi državami ali mednarodnimi organizacijami, javne finance, precej dragoceno poslovno ali poklicno skrivnost zasebne stranke ali drug ustrezen zelo pomemben zasebni interes finančne narave ali varnost podatkov, ki je zelo pomembna zaradi zaščite naštetih interesov.

Omenjeni zakon med drugim določa tudi, da se vstop v jedrski objekt ne odobri, če zdravnik ali drug zdravstveni delavec ugotovi, da je preverjana oseba nagnjena k nasilnemu vedenju, vandalizmu, zlorabi opojnih substanc ali ima duševno ali drugo potencialno nevarno bolezen. V skladu z zakonom o jedrski energiji mora vsaka oseba, ki dela v jedrskem objektu, opraviti preizkus za ugotavljanje alkoholiziranosti ali vpliva drugih opojnih substanc.

Dalje je z vladno uredbo o varovanju pri uporabi jedrske energije (»Government Decree on the Security in the Use of Nuclear Energy«) podrobneje opredeljeno varnostno preverjanje oseb, ki delajo v jedrskem objektu ali sodelujejo pri obdelavi in prevozu jedrskih snovi in radioaktivnih odpadkov. Za vsako nalogo se določijo pravice dostopa in pravice uporabe informacij, ki so bistvene za opravo te naloge. Ta uredba med drugim določa tudi redno in sistematično izvajanje ukrepov za preprečevanje morebitnih groženj, ki bi jim lahko bile podvržene zgoraj navedene osebe in celo morebitni podizvajalci, s katerimi posluje imetnik dovoljenja.

Švedska

Na Švedskem je varnostno preverjanje urejeno v 11. členu zakona o varovanju (»Security Protection Act«) iz leta 1996, ki določa, da ga morajo opraviti vse osebe, ki so zaposlene ali kako drugače delajo na področjih, ki so pomembna z vidika nacionalne varnosti ali so bistvena za zaščito pred terorizmom. Varnostno preverjanje vključuje vpogled v javne evidence ter posebne preiskave za pridobitev osebnih podatkov v zvezi z morebitnimi sodnimi primeri in informacij, ki izhajajo iz potrdil in dovoljenj. Tako varnostno preverjanje je praviloma treba opraviti pred zaposlitvijo osebe na takem delovnem mestu ali pri takih dejavnostih, prav tako pa je določeno, da se varnostno preverjanje lahko opravi tudi med zaposlitvijo ali stalno udeležbo v zgoraj opisani dejavnosti. Postopek je podrobneje določen z uredbo o varnosti (»Security Protection Ordinance«) in področnim pravilnikom o fizičnem varovanju jedrskih objektov (»Regulations on the physical protection of nuclear facilities«), ki določa, da morajo posamezniki, ki so zaposleni ali drugače delajo v jedrskem objektu, biti zanesljivi in primerni za opravljanje tega dela tudi z varnostnega vidika. Uspešno prestano varnostno preverjanje je predpogoj za dostop do varovanega območja. To pa ne velja za osebe, ki imajo že na podlagi zakona dovoljenje za dostop do jedrskega objekta. Namen te določbe je zagotoviti, da so osebe, ki opravljajo naloge v jedrskem objektu, kar najbolj zanesljive in ustrezne z vidika zagotavljanja varnosti. Prav tako je namen preverjanja nadzor dostopa, torej da se osebi dovoli dostop le do tistih delov objekta, ki je potreben za opravljanja njenih nalog.

Velika Britanija

Predpis s področja varovanja jedrske industrije (»Nuclear Industries Security Regulations«) iz leta

2003 v 9. členu določa zahteve, ki jih morajo izpolnjevati odgovorne osebe za fizično varovanje v jedrskih objektih. Te odgovorne osebe odobri pristojni državni sekretar hkrati s potrditvijo načrta fizičnega varovanja, pri čemer upošteva osebne značilnosti in celovitost ter potrebo po zagotavljanju varnosti prostorov, materiala, opreme in informacij v jedrskih objektih. Enako velja tudi za osebe, ki opravljajo prevoz jedrskih snovi, kar izhaja iz 17. člena tega predpisa.

V Veliki Britaniji varnostno preverjanje opravlja centraliziran organ za varnostno preverjanje (»United Kingdom Security Vetting«). Z varnostnim pregledom se ugotavljajo osebnostne lastnosti in druge osebne okoliščine osebe, ki ima pri svojem delu dostop do zaupnih informacij.

Madžarska

Na Madžarskem to področje ureja vladna uredba št. 190/2011 o zahtevah glede fizične zaščite za različne uporabe jedrske energije in ustreznem sistemu licenciranja, poročanja in inšpekcije. Ta v 16. členu določa, da se, upoštevajoč določbe zakona o državnih varnostnih službah, preveri zanesljivost oseb, ki imajo dostop do zaupnih informacij in varovanih delov jedrskega objekta in pooblastila v zvezi z učinkovitim delovanjem sistema fizičnega varovanja.

Z drugimi predlaganimi spremembami in dopolnitvami ne posegamo v glavne temeljne rešitve in institute veljavnega zakona, ki tako ostajajo primerljivi z ureditvami v drugih pravnih sistemih, predvsem seveda tistih v državah članicah Evropske unije. Na področju jedrske varnosti je pravni red Evropske unije relativno skromen, veliko obsežnejši pa je na širšem področju varstva pred sevanji. Predlagane spremembe in dopolnitve zakona ne prenašajo v pravni red nobene direktive.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagani zakon pretežno (torej v delu, katerega spremembe in dopolnitve so redakcijskega značaja) ohranja ureditev, vpeljeno z veljavnim zakonom. S predlogom zakona prenehajo vse obveznosti izvajanja postopkov varnostnega preverjanja za Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov. Nekoliko se povečajo administrativni postopki za Policijo, Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo in Obveščevalno varnostno službo Ministrstva za obrambo, ki bodo po novem postopku izvajale poizvedbe za tuje državljane v svojih evidencah. To nalogo pa po veljavnem zakonu že zdaj opravljajo za slovenske državljane.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Tudi glede obveznosti strank do javne uprave predlagani zakon pretežno (torej v delu, katerega spremembe in dopolnitve so redakcijskega značaja) ohranja ureditev, vpeljeno z veljavnim zakonom.

Nekaj sprememb prinaša postopek varnostnega preverjanja, ki ga bo izvajal tuji delodajalec, čigar državljan je preverjana oseba, ki opravlja ali bo opravljala dela v varnostno nadzorovanih območjih jedrskega objekta, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in prevozu jedrskih snovi. Tujega delodajalca pa predlagana sprememba zakona zavezuje, da pridobi tudi podatke o morebitnih varnostnih zadržkih iz evidenc slovenskih varnostnih organov.

Za zagotavljanje čim višje stopnje varnosti je tak postopek nujen. Načeloma pa bo nov postopek pripomogel k hitrejšemu in učinkovitejšemu izvajanju varnostnega preverjanja.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlagani zakon nima posledic na okolje, ki bi vključevale tudi prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlagani zakon nima bistvenih posledic na gospodarstvo, saj se v delu, katerega spremembe in dopolnitve so redakcijskega značaja, ohranja ureditev, vpeljana z veljavnim zakonom.

Hitrejši in učinkovitejši postopek izvajanja varnostnega preverjanja tujih državljanov bo pozitivno vplival na gospodarstvo, saj bodo lahko delodajalci, organizatorji prevoza in prevozniki jedrskih snovi pravočasno izvedli varnostno preverjanje svojih zaposlenih in s tem začeli dela v predpisanem pogodbenem roku (še zlasti pomembno v času rednih remontov).

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlagani zakon nima posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlagani zakon nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlagani zakon nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:

Posebna predstavitev sprejetega zakona ni predvidena.

- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost, drugi pristojni državni organi in drugi subjekti bodo o izvajanju sprejetega zakona tako kakor doslej redno letno poročali Vladi Republike Slovenije, Državnemu zboru Republike Slovenije in javnosti. Zaveza glede poročanja o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v državi za preteklo leto se glede na zdaj veljavni zakon ne spreminja, pristojni organi morajo svoje poročilo pripraviti vsako leto do 31. julija.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Bo dopisano naknadno.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki niti pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Jure Leben, minister za okolje in prostor,
- dr. Andrej Stritar, direktor Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost,
- mag. Lado Bradač, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve,
- mag. Nataša Dolenc, v. d. direktorja Urada Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17) se v 3. členu v 82. točki za besedo »odpadkov« doda besedilo »in izrabljenega goriva«.

107. in 108. točka se spremenita tako, da se glasita:

»107. Varnostni zadržek je ugotovitev varnostnega preverjanja, ki izraža dvome o zanesljivosti in lojalnosti osebe, ki naj bi dobila dovoljenje za vstop v kontroliran objekt ali prostor, fizično nadzorovano ali vitalno območje, fizično nadzorovan ali vitalni prostor ali opravljala dela pri prevozu jedrskih snovi.

108. Varnostno preverjanje osebe je poizvedba, ki jo pred izdajo dovoljenja za vstop v kontroliran objekt ali prostor, fizično nadzorovano ali vitalno območje, fizično nadzorovan ali vitalni prostor ali pred začetkom izvedbe prevoza jedrskih snovi opravi delodajalec, prevoznik ali organizator prevoza in katere namen je zbrati podatke o morebitnih varnostnih zadržkih.«.

2. člen

41. člen se spremeni tako, da se glasi:

»41. člen

(pregled in sprememba ocene varstva pred sevanji)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti pregled ocene varstva pred sevanji:

1. pred nameravanim podaljšanjem veljavnosti registracije ali dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti;

2. ob spremembah sevalne dejavnosti, ki lahko znatno vplivajo na pogoje varstva pred sevanji;

3. na zahtevo pristojnega inšpektorja;

4. neposredno po vsakem izrednem dogodku;

5. po končanih sanacijskih delih za odpravo posledic izrednega dogodka.

(2) Če je treba zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov pred sevanji spremeniti ali dopolniti ukrepe varstva pred sevanji ali če se je sevalna dejavnost bistveno spremenila, mora izvajalec sevalne dejavnosti pripraviti predlog sprememb ukrepov varstva pred sevanji in v zvezi z njimi zagotoviti izdelavo spremenjene ocene varstva pred sevanji.

(3) Če spremembe ukrepov varstva pred sevanji niso potrebne, se pregled ocene varstva pred sevanji konča s poročilom o pregledu ocene varstva pred sevanji.

(4) Izvajalec sevalne dejavnosti spremenjeno oceno varstva pred sevanji ali poročilo o pregledu ocene varstva pred sevanji predloži pristojnemu organu iz 18. člena tega zakona skupaj z vlogo za:

1. registracijo ali izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti,

2. spremembo registracije ali dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali

3. podaljšanje registracije ali dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.

(5) Če spremenjene ocene varstva pred sevanji ali poročila o pregledu ocene varstva pred sevanji ni izdelal pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji, je treba vlogi iz prejšnjega odstavka priložiti strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji.

(6) Izvajalec sevalne dejavnosti mora začeti uvajati spremembe ukrepov varstva pred sevanji iz drugega odstavka tega člena, ko pristojni organ iz 18. člena tega zakona izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali dejavnost registrira.

(7) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi pogoje in roke za pregled ocene varstva pred sevanji, obvezne vsebine pregledov ocene varstva pred sevanji in druge pogoje v zvezi z obveznostjo pregledovanja ocene varstva pred sevanji.«.

3. člen

V osmem odstavku 42. člena se beseda »člena« nadomesti z besedo »odstavka«.

4. člen

V sedmem odstavku 130. člena se črta besedilo »kot del vloge za registracijo ali pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz 18. člena tega zakona«.

5. člen

V naslovu 139. člena se za besedilom »sprememba dovoljenja« doda besedilo »ali registracije«.

V sedmem odstavku 139. člena se za besedo »dovoljenja« doda besedilo »ali registracije«.

V osmem odstavku 139. člena se besedilo »potrdila o registraciji« nadomesti z besedo »registracije«.

6. člen

V drugem odstavku 150. člena se pred besedo »stiki« doda beseda »osebni«.

V četrtem odstavku se besedilo »zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev« nadomesti z besedilom »medicine dela«.

7. člen

V prvem odstavku 151. člena se v 1. točki beseda »tujca« nadomesti z besedama »tujega državljana«.

V prvem odstavku se doda nova 7. točka, ki se glasi:

»7. pri Obveščevalno varnostni službi Ministrstva za obrambo podatek o morebitnem varnostnem zadržku iz 10. in 11. točke prvega odstavka prejšnjega člena.«

V tretjem odstavku se za besedo »upravljavce« doda besedilo »zbirk osebnih podatkov«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo in Policija delodajalcu niso dolžne podrobneje pojasniti razlogov za obstoj varnostnih zadržkov, če bi razkritje podatkov lahko ogrozilo vire ugotavljanja ali preverjanja teh podatkov. O morebitnem varnostnem zadržku navedene službe obvestijo tudi upravljavca objekta, delodajalca, prevoznika ali organizatorja prevoza.«.

8. člen

155. člen se spremeni tako, da se glasi:

»155. člen
(varnostno preverjanje tujih državljanov)

»(1) V območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 149. člena tega zakona, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in prevozu jedrskih snovi lahko delajo le tisti tuji državljani, za katere ne obstajajo varnostni zadržki. Varnostni zadržki se ugotavljajo z varnostnim preverjanjem.

(2) Varnostno preverjanje tujih državljanov pred začetkom opravljanja dela opravi delodajalec, pri

katerem bo oseba zaposlena ali za katerega bo opravljala dela, prevoznik ali organizator prevoza jedrskih snovi. Delodajalec, prevoznik ali organizator prevoza mora v postopku varnostnega preverjanja pridobiti pisno soglasje preverjane osebe za izvedbo varnostnega preverjanja, izpolnjen vprašalnik iz prvega odstavka 150. člena tega zakona, potrdilo o osebni imenu, državljanstvu, stalnem ali začasnem prebivališču, državi bivanja in naslovu za vročanje in potrdilo o nekaznovanosti ali obstoju odprtih postopkov, ki jih izdajo pristojni organi v državi, katere državljan je preverjana oseba, ter zdravniško spričevalo, pridobljeno pri pooblaščenem izvajalcu medicine dela.

(3) Varnostno preverjanje tujih državljanov iz prvega odstavka tega člena zajema tudi podatke o morebitnih varnostnih zadržkih iz evidenc Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, Obveščevalno varnostne službe Ministrstva za obrambo in Policije, ki jih delodajalec, prevoznik ali organizator prevoza pridobi na podlagi vloge iz drugega odstavka 151. člena tega zakona.

(4) Listine iz 6., 7. in 8. točke prvega odstavka 150. člena tega zakona ne smejo biti starejše od 90 dni, zdravniško spričevalo iz drugega odstavka tega člena pa ne starejše od enega leta.

(5) Določbe drugega in tretjega odstavka 149., 150., 151., 152., 153. in 154. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za varnostno preverjanje tujih državljanov.«.

9. člen

V drugem in četrtem odstavku 159. člena in drugem odstavku 162. člena se besedilo »sekundarne kovinske surovine« nadomesti z besedilom »odpadne kovine« v ustreznem sklonu.

10. člen

V osmem odstavku 178. člena se v 5. točki za besedo »uporablja« doda besedilo »ali če za njeno uporabo niso pridobljena dovoljenja po tem zakonu«.

11. člen

V prvem odstavku 179. člena se v 10. točki beseda »iz« nadomesti z besedo »z«.

12. člen

V prvem odstavku 181. člena se v 14. točki beseda »premeru« nadomesti z besedo »primeru«.

V 24. točki se za besedo »kulture« doda besedilo »in kulture varovanja«.

41. točka se spremeni tako, da se glasi:

»41. če v kontroliranem objektu ali prostoru, fizično nadzorovanem objektu ali območju in vitalnem objektu ali območju jedrskega objekta delajo osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ali za katere obstajajo varnostni zadržki, ali če izvajajo prevoz jedrskih snovi osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ali za katere obstajajo varnostni zadržki (prvi in drugi odstavek 149. člena v povezavi s 154. členom),«.

V tretjem odstavku 181. člena se beseda »petega« nadomesti z besedo »prvega«.

KONČNA DOLOČBA

13. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Predlagane spremembe so redakcijske narave, s katerimi se v opisu pojma »Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom« na koncu doda po pomoti izpadlo besedilo »in izrabljenega goriva«. Pri opisu »varnostnega zadržka« se na koncu doda še pomotoma izpadlo besedilo »ali opravljala dela pri prevozu jedrskih snovi«, kar je predvideno v določbah, ki uporabljajo ta izraz. Prav tako je v opisu izraza »varnostno preverjanje osebe« dodano, da morajo to biti tudi osebe, ki se ukvarjajo s prevozom jedrskih snovi. Tako se doda zapis »ali pred začetkom izvedbe prevoza jedrske snovi«. V nadaljevanju pa se izbriše »upravljavec jedrskega objekta«, saj je ta hkrati tudi delodajalec, doda pa se še izpadli zapis, ki se nanaša na prevoz, in sicer »prevoznik ali organizator prevoza«.

K 2. členu:

Sprememba 41. člena veljavnega zakona določa obveznost pregleda in spremembe ocene varstva pred sevanji tudi za registracijo, spremembo ali podaljšanje registracije sevalne dejavnosti, saj je ta pomotoma izpadla. Smiselno velja za registracijo, spremembo ali podaljšanje registracije sevalne dejavnosti glede pregleda in spremembe ocene varstva pred sevanji enako kot za izdajo, spremembo ali podaljšanje dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.

K 3. členu:

S predlagano spremembo, ki je redakcijskega značaja, se pri sklicu popravlja očitna napaka, saj se sklic ne nanaša na prejšnji člen, ampak na prejšnji odstavek, v katerem so naštetih podatki, ki obsegajo evidenco pooblaščenih izvedencev varstva pred sevanji.

K 4. členu:

Ker navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka ni del vloge za registracijo ali pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, s predlagano spremembo črtamo besedilo »kot del vloge za registracijo ali pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz 18. člena tega zakona«.

K 5. členu:

Z dopolnitvijo 139. člena, ki se nanaša na spremembo dovoljenja, se določba redakcijsko popravlja tako, da se dosledno dodaja beseda »registracija«, saj se ista pravila, ki so določena za spremembo dovoljenja, uporabljajo tudi za spremembo registracije.

K 6. členu:

Predlagani spremembi 150. člena sta redakcijske narave. Z dopolnitvijo drugega odstavka 150. člena se besedilo uskladi z besedilom v 11. točki prejšnjega odstavka, tj. da določba velja za osebne stike s tujimi obveščevalnimi službami. V četrtem odstavku pa je potrebna redakcijska sprememba zapisa zaradi uskladitve z veljavno zakonodajo z zdravstvenega področja. Tako se namesto izraza »zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev« uporabi izraz »izvajalec medicine dela«, ki se uporablja tudi v drugih členih zakona.

K 7. členu:

V prvi točki prvega odstavka 151. člena je potrebna redakcijska sprememba zaradi poenotenja izrazov, beseda »tujca« se zamenja z besedama »tujega državljana«. V tretjem odstavku je zaradi večje jasnosti in določnosti potrebna dopolnitev, da gre za upravljavca zbirk osebnih podatkov. S tem se odpravi dvomnost, saj zakon govori tudi o »upravljavcu jedrskega objekta«, v tem primeru pa gre za drugega upravljavca.

Z dopolnitvijo 151. člena se dodaja obveznost delodajalca preverjati obstoj morebitnih varnostnih zadržkov tudi pri Obveščevalno varnostni službi Ministrstva za obrambo. Tako kot Policija in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija tudi Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo ni dolžna podrobneje pojasniti razlogov za obstoj varnostnih zadržkov, če bi razkritje podatkov lahko ogrozilo vire ugotavljanja ali preverjanja teh podatkov. O morebitnem varnostnem zadržku se poleg upravljavca objekta obvesti tudi delodajalca, prevoznika ali organizatorja prevoza.

K 8. členu:

Predlagana sprememba 155. člena zakona je tista sprememba, zaradi katere se spreminja zakon. V praksi je namreč veljavni 155. člen neizvedljiv in neučinkovit, saj varnostnega preverjanja tujih državljanov ni mogoče izvajati na način, kot je predpisan. Do zdaj je varnostno preverjanje tujih državljanov potekalo po analogiji postopka za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, kar pa se je izkazalo za nesprejemljivo, saj dejansko ti tuji državljani sploh ne dostopajo do tajnih podatkov in tako ni potrebe, da bi imeli dovoljenje. Hkrati je postopek izjemno dolgotrajen in v določenih primerih traja leto dni in več, v nekaterih primerih postopki sploh niso končani (odvisno od države, katere državljan je preverjana oseba). To ni dopustno, saj gre za pogodbeno dela, ki jih je treba opraviti v določenem roku in so vezana tudi na posebna dela (npr. remont). Ob tem obstaja veliko varnostno tveganje, če osebe, ki bi delale na jedrskih objektih, ravnale z radioaktivnimi snovmi ali opravljale dela pri prevozu jedrskih snovi, ne bi bile ustrezno varnostno preverjene. Hkrati to lahko pomeni poslovno ali gospodarsko škodo za upravljavce objektov, delodajalce, organizatorje prevoza ali prevoznike jedrskih snovi, ki zaradi nezmožnosti izvedbe varnostnega preverjanja tujih državljanov ne bi mogle skleniti pogodbe za delo na jedrskem objektu ali za prevoz jedrskih snovi.

Predlog novega 155. člena tako predpisuje nov način varnostnega preverjanja tujih državljanov, ki varnostno preverjanje izenačuje s postopkom varnostnega preverjanja, ki velja tudi za slovenske državljane. Bistvena prednost takega postopka je v njegovi izvedbi, saj gre za neposredno pridobivanje podatkov iz evidenc države, katere državljani so delavci, ki bi opravljali dela na jedrskem objektu ali izvajali prevoz jedrskih snovi. Hkrati se z vidika varnosti zagotavlja tudi pridobitev podatkov iz uradnih evidenc slovenskih varnostnih organov o morebitnih varnostnih zadržkih.

Prvi odstavek novega člena določa, da lahko v območju, objektu ali prostoru iz 149. člena zakona, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi ali prevozu jedrskih snovi delajo le tisti tuji državljani, za katere ne obstajajo varnostni zadržki, kar se ugotavlja z varnostnim preverjanjem. Drugi odstavek govori o tem, da varnostno preverjanje opravi delodajalec, pri katerim bo oseba opravljala dela, prevoznik ali organizator prevoza jedrskih snovi. V tem postopku mora pridobiti soglasje preverjane osebe za izvedbo varnostnega preverjanja, izpolnjen vprašalnik, ki ga določa 150. člen zakona, in predpisana potrdila ter zdravniško spričevalo, pridobljeno pri pooblaščenem izvajalcu medicine dela. Zdravniško spričevalo se lahko pridobi v državi, katere državljan je preverjana oseba. Zdravniško spričevalo mora upoštevati kriterije, kot so določeni v Prilogi 1 Pravilnika o zdravstvenem nadzoru izpostavljenih delavcev (Uradni list RS, št. 2/04 in 76/17 – ZVISJV-1). Tretji odstavek določa, da varnostno preverjanje tujih državljanov zajema tudi podatke o morebitnih varnostnih zadržkih iz evidenc slovenskih varnostnih organov, tj. Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, Obveščevalno varnostne službe Ministrstva za obrambo in Policije. Četrti odstavek določa veljavnost pridobljenih listin v okviru varnostnega preverjanja, peti odstavek pa ureja smiselno uporabo določb drugih členov zakona, ki se nanašajo na varnostno preverjanje oseb.

K 9. členu:

Predlagana sprememba je redakcijskega značaja. Gre za korekcijsko uskladitev zakona (besedilo »sekundarne kovinske surovine« se nadomesti z besedilom »odpadne kovine« v ustreznem sklonu) za poenotenje besedila zakona.

K 10. členu:

S tem dodatkom se peta točka osmega odstavka 178. člena usklajuje s četrtem odstavkom 143. člena, ki določa, da se rentgenska naprava se lahko zapečati tudi, če zanjo niso pridobljena dovoljenja po tem zakonu. V obstoječem zakonu ta možnost ni navedena kot eden od možnih ukrepov inšpektorjev (izrecno je navedeno, da lahko inšpektor napravo zapečati, če ta ne izpolnjuje kriterijev sprejemljivosti ali če ga imetnik ne uporablja), čeprav je v praksi zelo smiselna in uporabna. V skladu s 3. točko istega odstavka namreč inšpektor lahko odredi prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja, zaradi omenjene pomanjkljivosti pa izvajanja takšne odredbe ne more zagotoviti s pečatenjem aparata.

K 11. členu:

Predlagana sprememba je redakcijskega značaja in odpravlja tipkarsko napako.

K 12. členu:

Predlagane spremembe so redakcijskega značaja, saj prva odpravlja tipkarsko napako, druga pa se nanaša na uskladitev besedila te določbe z določbo 93. člena zakona. S spremembo 41. točke se

prekršek razširja tudi na osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ali za katere obstajajo varnostni zadržki in izvajajo prevoz jedrskih snovi. Zadnja sprememba tega člena pa odpravlja napačen sklic na neobstoječ peti odstavek 181. člena.

K 13. členu:

Člen določa začetek veljavnosti tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen

(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo ta pomen:

1. Aktivnost je aktivnost danega števila radionuklidov v izbranem energijskem stanju ob določenem času in je določena kot količnik $A = dN/dt$, pri čemer je dN pričakovano število spontanega prehoda iz tega energijskega stanja v časovnem intervalu dt . Enota za aktivnost je bekerel.
2. Čezmerna izpostavljenost je izpostavljenost ionizirajočim sevanjem, ki povzroči preseganje predpisanih mejnih doz za posameznike ali prebivalstvo ali mejnih aktivnosti ali koncentracij aktivnosti za zrak, vodo, tla, živila, krmo in druge izdelke ali materiale.
3. Dekontaminacija je zmanjšanje ali odstranjevanje radioaktivnih snovi iz posameznih delov življenjskega okolja, ljudi, obleke, opreme in predmetov.
4. Diagnostične referenčne ravni so vrednosti dozimetričnih količin ionizirajočih sevanj ali aktivnosti odmerkov radiofarmakov pri standardnih diagnostičnih ali intervencijskih radioloških posegih za skupine pacientov standardnih velikosti ali standardne fantome in ob uporabi posameznih skupin radiološke opreme.
5. Dovoljenje je odločba, s katero pristojni organ v skladu z zahtevami tega zakona dovoli in določi pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti, uporabo vira sevanja, obratovanje ali razgradnjo jedrskih ali sevalnih objektov, kakršno koli ravnanje z izrabljenim gorivom ali radioaktivnimi odpadki, zaprtje odlagališč po tem zakonu ali druge dejavnosti, določene s tem zakonom.
6. Doza je merilo za absorbirano energijo na enoto mase ali škodo za zdravje. Doze so absorbirane, ekvivalentne ali učinkovite. Absorbirana doza izraža absorbirano energijo na enoto mase. Ekvivalentna doza izraža različne učinke, ki jih ima posamezna vrsta ionizirajočih sevanj na posamezno tkivo ali organ, učinkovita doza pa stopnjo škode za zdravje ljudi, ki nastane zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem in se izračuna kot vsota vseh ekvivalentnih doz, uteženih glede na posamezno tkivo ali organ.
7. Dozna ograda je najvišja še sprejemljiva vnaprej določena doza sevanja, ki jo prejme posameznik zaradi določenega vira sevanja v okviru izvajanja načrtovane sevalne dejavnosti, pod katero je treba optimizirati izpostavljenost.
8. Fizično nadzorovano območje je območje ali objekt pod stalnim fizičnim in tehničnim nadzorom. Obdano je z mehansko oviro in ima omejeno število vhodov, ki so pod ustreznim nadzorom.
9. Fizično varovanje so ukrepi fizičnega in tehničnega varovanja v objektu ali na napravi z jedrsko ali radioaktivno snovjo in prevozov jedrskih snovi, s katerimi se preprečujejo kazniva ravnanja, ter načrt ukrepov ob takih ravnanjih.
10. Gradbeni material je vsak gradbeni proizvod, ki je namenjen trajni vgradnji v gradbeni objekt ali njegove dele in od katerega lastnosti je odvisno, kakšna bo izpostavljenost posameznika ionizirajočemu sevanju v tem gradbenem objektu.
11. Ionizirajoče sevanje (v nadaljnjem besedilu: sevanje) je prenos energije v obliki delcev ali elektromagnetnih valov z valovno dolžino 100 nanometrov ali manj ali frekvenco 3×10^{15} Hz ali več, ki lahko neposredno ali posredno povzroči tvorbo ionov.
12. Izpostavljeni delavec ali izpostavljena delavka (v nadaljnjem besedilu: izpostavljeni delavec) je oseba, ki pri delodajalcu ali kot samozaposleni opravlja delo v okviru sevalne dejavnosti, pri katerem je lahko izpostavljena ionizirajočim sevanjem in lahko prejme dozo, ki presega katero koli predpisano mejno dozo za prebivalce. Izpostavljeni delavec opravlja dela na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali na kakršni koli drugi podlagi.
13. Izpostavljenost ionizirajočim sevanjem (v nadaljnjem besedilu: izpostavljenost) pomeni biti obsevan z ionizirajočim sevanjem. Izpostavljenost je lahko zunanja, če je vir sevanja zunaj telesa, ali notranja, če je vir sevanja v telesu.
14. Izpostavljenost izvajalcev zaščitnih ukrepov je izpostavljenost izvajalca zaščitnih ukrepov ob izrednem dogodku zaradi njegovega dela.
15. Izpostavljenost ob izrednem dogodku je izpostavljenost zaradi izrednega dogodka. Ta

izpostavljenost ne vključuje izpostavljenosti izvajalcev zaščitnih ukrepov.

16. Izpostavljenost pri delu je izpostavljenost ionizirajočim sevanjem delavcev, praktikantov in študentov med opravljanjem njihovega dela.

17. Izpostavljenost prebivalcev je izpostavljenost posameznikov, ki ne vključuje poklicne izpostavljenosti ne izpostavljenosti v zdravstvene namene.

18. Izpostavljenost radonu pomeni izpostavljenost radonovim potomcem.

19. Izpostavljenost v zdravstvene namene je izpostavljenost pacientov ali asimptomatičnih posameznikov kot del njihove diagnostike ali zdravljenja, ki naj bi koristilo njihovu zdravju, kot tudi izpostavljenost negovalcev ter prostovoljcev pri medicinskih in biomedicinskih raziskavah.

20. Izpostavljenost zaradi slikanja v nemedicinske namene je vsaka namerna izpostavljenost ljudi pri slikanju, katere osnovni namen ni zdravstvena korist izpostavljenega posameznika.

21. Izrabljeno gorivo je jedrsko gorivo, ki je bilo obsevano v reaktorski sredici in je iz nje trajno odstranjeno. Izrabljeno gorivo se lahko obravnava kot koristna snov, ki jo je mogoče predelati, ali kot radioaktivni odpadki, ki ga je treba odložiti.

22. Izredni dogodek je okoliščina ali dogodek, ki ni običajen in pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost ali je zmanjšana raven varstva pred sevanji. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti takojšnje priprave ali izvajanje ukrepov za preprečitev ali odpravo posledic za zdravje in varnost ljudi ter kakovost njihovega življenja, za preprečitev posledic na premoženje in okolje ali za odpravo tveganj, ki vodijo do takih resnih posledic.

23. Izvajalec ali izvajalka zaščitnih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: izvajalec zaščitnih ukrepov) je oseba, ki ob izrednem dogodku ukrepa v skladu s svojo določeno vlogo ob takem dogodku in je pri tem lahko izpostavljena ionizirajočim sevanjem.

24. Izvajalec ali izvajalka radiološkega posega (v nadaljnjem besedilu: izvajalec radiološkega posega) je oseba, ki pri radiološkem posegu upravlja radiološko opremo. Razen v izjemnih primerih, določenih s tem zakonom ali v podzakonskih predpisih, izdanih na njegovi podlagi, je izvajalec radiološkega posega radiološki inženir ali zdravnik.

25. Izvajalec ali izvajalka sevalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalec sevalne dejavnosti) je fizična ali pravna oseba, ki je po določbah tega zakona registrirala svojo sevalno dejavnost ali zanjo pridobila dovoljenje za izvajanje.

26. Izvoz je vsak iznos radioaktivnih ali jedrskih snovi iz carinskega območja EU v skladu s carinskimi predpisi.

27. Jedrska varnost so tehnični in organizacijski ukrepi, s katerimi se doseže varno obratovanje jedrskega objekta, preprečujejo izredni dogodki ali ublažijo posledice teh dogodkov ter prispeva k varstvu izpostavljenih delavcev, prebivalstva in okolja pred ionizirajočimi sevanji.

28. Jedrske snovi so rude, snovi vira ali posebne cepljive snovi, opredeljene v 197. členu Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL C št. 84 z dne 30. 3. 2010, str. 1).

29. Jedrski objekt je objekt za predelavo in obogatitev jedrskih snovi ali izdelavo jedrskega goriva, jedrski reaktor v kritični ali podkritični sestavi, raziskovalni reaktor, jedrska elektrarna, objekt za skladiščenje, predelavo, obdelavo ali odlaganje jedrskega goriva ali visokoradioaktivnih odpadkov in objekt za skladiščenje, obdelavo ali odlaganje nizko- ali srednjeradioaktivnih odpadkov. Jedrski objekt lahko sestoji tudi iz več jedrskih objektov, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju in jih upravlja ena oseba.

30. Jedrsko blago so jedrske snovi ter oprema in tehnologije, ki so načrtovane in izdelane za proizvodnjo ali uporabo jedrskih snovi.

31. Jedrsko varovanje so ukrepi, ki obsegajo preprečevanje, zaznavanje in ukrepanje v primeru kraje, sabotaže, nepooblaščenega dostopa, nedovoljenega prenosa ali drugih zlonamernih dejanj, ki vključujejo jedrske ali radioaktivne snovi in objekte ali dejavnosti, povezane z njimi.

32. Klinična odgovornost za radiološki poseg je odgovornost zdravnika, ki se nanaša na upravičenost in optimizacijo izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem pacienta pri radiološkem posegu. V okviru tega je zdravnik odgovoren za: klinično oceno izida posega, sodelovanje z drugimi specialisti ali zdravstvenim osebjem glede primerne radiološke prakse, pridobivanje podatkov o predhodnih posegih, zagotavljanje obstoječih informacij ali dokumentacije o radioloških posegih napotnim ali drugim zdravnikom, ustrezno poučitev pacienta in drugih prizadetih posameznikov o tveganjih zaradi posegov ali ionizirajočih sevanj.

33. Klinična presoja je sistematični pregled izvedbe in rezultatov radioloških posegov s ciljem dvigniti kakovost in rezultate oskrbe pacienta. Temelji na primerjavi postopkov in rezultatov posegov z dogovorjenimi standardi dobre radiološke prakse ter vodi do sprememb postopkov oziroma usklajitev s sodobnimi standardi, kjer je to potrebno in primerno.

34. Kontrolirano območje je območje na zunanjem robu varovanega območja. Kontroliran je lahko tudi prostor znotraj objekta ali objekt, ki je pod občasnim fizičnim in stalnim tehničnim nadzorom.

35. Kultura varovanja sestoji iz značilnosti, naravnosti in vedenja pri posameznikih v organizacijah

ali ustanovah, katerih cilj so podpora, izboljšanje in trajnostni pristop do jedrskega varovanja.

36. Manj pomemben sevalni objekt je objekt, v katerem se uporabljajo viri sevanja, ki bi brez vnaprej ustrezno načrtovane zaščite objekta lahko povzročili izpostavljenost ionizirajočim sevanjem delavcev ali drugih oseb v objektu nad predpisanimi mejnimi dozami.

37. Mejna doza je največja vrednost efektivne doze (če je to primerno, predvidene efektivne doze) ali največja vrednost ekvivalentne doze v določenem časovnem intervalu, ki je doza posameznika ne sme preseči.

38. Mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije so vrednosti specifičnih aktivnosti, ki so izvedene na podlagi modelov letnega vnosa radionuklidov v človeški organizem z zaužitjem ali vdihavanjem, na podlagi modelov zunanje izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem in na podlagi pretvorbenih količnikov, t. i. doznih faktorjev. Določijo se za posamezne radionuklide ali vrste radionuklidov na površinah, v snoveh in za referenčne osebe.

39. Monitoring radioaktivnosti v okolju so meritve hitrosti doz zaradi radioaktivnih snovi v okolju ali meritve koncentracije radionuklidov v okolju.

40. Načrt zaščite in reševanja organizacije je dokument, ki ga pripravi upravljavec jedrskega ali sevalnega objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in v skladu z določili tega zakona. Opisuje ukrepe, s katerimi se načrtuje ustrezen odziv pri izpostavljenosti ob izrednem dogodku. Tak odziv temelji na pričakovanih dogodkih in scenarijih.

41. Načrtovana izpostavljenost je izpostavljenost zaradi načrtovane uporabe vira sevanja ali načrtovane človekove dejavnosti, ki spremeni prenosne poti, povezane z izpostavljenostjo. Načrtovana izpostavljenost povzroči ali bi lahko povzročila izpostavljenost ljudi in okolja. Zajema lahko pričakovane in potencialne izpostavljenosti.

42. Nadzorovano območje je območje, za katero veljajo posebna pravila, s katerimi se zagotovi ustrezno varstvo pred ionizirajočim sevanjem ali prepreči širjenje radioaktivne kontaminacije, in do katerega je dostop nadzorovan.

43. Napotni zdravnik ali napotna zdravnica (v nadaljnjem besedilu: napotni zdravnik) je zdravnik ali zobozdravnik, ki napoti posameznika na radiološki poseg.

44. Naravni vir sevanja je vir ionizirajočega sevanja naravnega, zemeljskega ali kozmičnega izvora.

45. Navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka je dokument, ki ga pripravi izvajalec sevalne dejavnosti, ki ne potrebuje načrta zaščite in reševanja. Opisuje ukrepe, s katerimi se načrtuje ustrezen odziv pri izpostavljenosti ob izrednem dogodku. Tak odziv temelji na pričakovanih dogodkih in scenarijih.

46. Nenamerna izpostavljenost je izpostavljenost v zdravstvene namene, ki se pomembno razlikuje od nameravane izpostavljenosti za izbrani namen.

47. Območja z več radona so območja, na katerih je zaradi sestave in geološke sestave tal mogoče pričakovati, da letno povprečje koncentracije radona v zaprtih prostorih presega referenčno raven.

48. Območje materialne bilance je območje znotraj jedrskega objekta ali zunaj njega, v katerem je kadar koli mogoče opraviti popis jedrskih snovi in določiti količino teh snovi, ki se vnašajo v to območje ali iznašajo iz njega.

49. Obratovalna doba objekta je čas, v katerem se objekt uporablja v predvidene namene. Če gre za odlagališče, se ta čas začne s prvo odložitvijo odpadkov v objekt in konča z zaprtjem odlagališča.

50. Obstoječa izpostavljenost je izpostavljenost, ki že obstaja, ko je treba sprejeti odločitev o njenem nadzoru. Zaradi obstoječe izpostavljenosti ni treba ali ni več treba izvajati nujnih ukrepov.

51. Preverjanje kakovosti so vsi postopki (načrtovanje, usklajevanje in uvajanje), s katerimi se zagotavlja ali izboljšuje kakovost. Vključuje nadzor, vrednotenje in vzdrževanje zahtevanih ravni vseh tistih lastnosti delovanja opreme, ki se lahko določijo, merijo in nadzorujejo.

52. Ocena varstva pred sevanji je dokument, s katerim se oceni naravo in velikost sevalnega tveganja ter izpostavljenost delavcev in prebivalstva zaradi izvajanja sevalne dejavnosti in opredelijo ukrepi varstva pred sevanji ter način optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji v okoliščinah in delovnih pogojih, ki so pomembni z vidika varstva pred sevanji.

53. Odgovorna oseba za varstvo pred sevanji je posameznik, ki ima ustrezno znanje, usposobljenost in izkušnje iz varstva pred sevanji s področja določene vrste sevalne dejavnosti, da lahko nadzoruje ali izvaja ukrepe varstva pred sevanji.

54. Odlaganje radioaktivnih odpadkov je namestitev radioaktivnih odpadkov na odlagališče ali na določeno mesto brez namena, da bi jih ponovno prevzeli. Za odlaganje radioaktivnih odpadkov se šteje tudi, če pristojni organ odobri izpuščanje odpadnih radioaktivnih snovi v okolje, ki se pozneje razredčijo.

55. Odprti vir sevanja je vir sevanja, katerega oblika in zgradba ne ustrezata zahtevam varstva pred sevanji, ki veljajo za zaprti vir sevanja, tako da je mogoča razpršitev radioaktivnih snovi v okolje.

56. Opazovano območje je območje, ki je ustrezno nadzorovano zaradi varstva pred sevanji.

57. Pooblaščen izvedenec ali izvedenka medicinske fizike (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen

izvedenec medicinske fizike) je fizična oseba, ki jo je pooblastil pristojni organ ter ima zahtevano izobrazbo, znanje, usposobljenost in izkušnje za optimizacijo radioloških posegov, merjenje in ocenjevanje izpostavljenosti pacientov, zagotavljanje in preverjanje kakovosti radioloških posegov ter svetovanje na področju medicinske fizike.

58. Pooblaščen izvedenec ali izvedenka varstva pred sevanji (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji) je pravna ali fizična oseba, ki je pridobila pooblastilo pristojnega organa ter ima zahtevano znanje, usposobljenost, izkušnje in opremo, da svetuje o ukrepih varstva pred sevanji, izvaja preverjanje delovnih pogojev in sevalnih razmer na nadzorovanih in opazovanih območjih, preglede virov sevanj in osebne varovalne opreme ter usposabljanja iz varstva pred sevanji.

59. Pooblaščen izvedenec ali izvedenka za sevalno in jedrsko varnost (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvedenec za sevalno in jedrsko varnost) je pravna oseba, ki jo je pooblastil pristojni organ, ima zahtevano znanje ter je usposobljena za ocenjevanje sevalne in jedrske varnosti.

60. Pooblaščen izvajalec ali izvajalka dozimetrije (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvajalec dozimetrije) je pravna oseba, ki jo je pooblastil pristojni organ ter ima ustrezne merilne metode in zaposlene usposobljene strokovnjake za oceno osebnih doz, vključno z umerjanjem, odčitavanjem in razlago odčitkov z instrumentov za merjenje osebnih doz ali merjenje radioaktivnosti v človekovem telesu ali bioloških vzorcih.

61. Pooblaščen izvajalci ali izvajalke medicine dela (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvajalci medicine dela) so zdravniki, ki so pooblaščen za izvajanje zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov.

62. Posameznik ali posameznica iz prebivalstva (v nadaljnjem besedilu: posameznik iz prebivalstva) je posameznik, ki je lahko kot prebivalec izpostavljen ionizirajočemu sevanju.

63. Pospeševalnik delcev je oprema ali naprava, ki zaradi pospeševanja delcev oddaja ionizirajoče sevanje z energijo, večjo kot 1 MeV.

64. Potencialna izpostavljenost je izpostavljenost, ki je ni mogoče pričakovati z gotovostjo, ampak je posledica morebitnega dogodka ali niza dogodkov, vključujoč odpovedi opreme in napake pri obratovanju.

65. Povzročitelj ali povzročiteljica radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva (v nadaljnjem besedilu: povzročitelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva) je fizična ali pravna oseba, ki pri izvajanju svoje dejavnosti, svojem delovanju ali izvajanju storitev drugim stalno ali občasno povzroča nastajanje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, in vsaka oseba, ki radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo obdeluje tako, da se spreminjajo njihove lastnosti in sestava.

66. Praktikant ali praktikantka (v nadaljnjem besedilu: praktikant) je oseba, ki se usposablja ali uči za opravljanje posebnih strokovnih opravil pri pravni ali fizični osebi, ki v okviru svoje dejavnosti izvaja sevalno dejavnost.

67. Predelava pomeni kemično ali fizično obdelavo radioaktivnega materiala, vključno z izkopavanjem, pretvorbo, obogatitvijo cepljivega ali oplodnega jedrskega materiala ter ponovno predelavo izrabljenega goriva.

68. Predmet splošne rabe je naprava ali predmet, v katerega so namenoma vgradili radionuklid ali več radionuklidov ali so ti nastali z aktivacijo, ali naprava ali predmet, ki oddaja ionizirajoče sevanje. Tak predmet je v prosti prodaji ali dostopen posameznikom iz prebivalstva brez posebnega nadzora pristojnega organa med prodajo in po njej.

69. Pričakovana izpostavljenost je izpostavljenost ljudi, ki je posledica izvajanja sevalne dejavnosti (vključno z vzdrževanjem, nadzorom in razgradnjo) v običajnih, vnaprej predvidenih okoliščinah, in vključuje tudi manjše obvladljive nezgode.

70. Priglasitev namere je predložitev informacije pristojnemu organu o nameri za izvajanje sevalne dejavnosti.

71. Program radioloških posegov je program načrtovanja, napotitve, odobritve in izvajanja radioloških posegov.

72. Projektne osnove objekta opredeljujejo njegovo potrebno zmogljivost za obvladovanje določenega obsega stanj ob spoštovanju predpisanih zahtev sevalne in jedrske varnosti. Projektne osnove so prvi pogoj za zagotovitev preprečitve posledic pričakovanega obratovalnega ali projektnega dogodka, ali ublažitev teh posledic, če preprečitev ni mogoča.

73. Radioaktivna kontaminacija je onesnaženost zraka, vode, tal, snovi, izdelkov, površin bivalnega ali delovnega okolja ali posameznika z radionuklidi in se izraža kot specifične aktivnosti na enoto prostornine, mase ali površine. Radioaktivna kontaminacija človekovega telesa je zunanja radioaktivna kontaminacija kože in notranja radioaktivna kontaminacija organov zaradi vnosa radioaktivnih snovi.

74. Radioaktivni material je material, ki vsebuje radioaktivne snovi.

75. Radioaktivni odpadki so radioaktivni materiali v plinasti, tekoči ali trdni obliki, za katere ni predvidena ali načrtovana nadaljnja uporaba in ki so pod nadzorom pristojnega organa po tem zakonu.

76. Radioaktivni vir je vir sevanja, ki vsebuje radioaktivni material zaradi izrabe njegove radioaktivnosti.
77. Radioaktivna snov je vsaka snov, ki vsebuje radionuklid ali več radionuklidov, katerih aktivnosti ali specifične aktivnosti ne moremo zanemariti glede na merila varstva pred sevanji.
78. Radiološki inženir ali inženirka (v nadaljnjem besedilu: radiološki inženir) je zdravstveni delavec z izobrazbo s področja radiološke tehnologije.
79. Radiološka oprema so naprave in viri sevanja, ki se uporabljajo za izvedbo radiološkega posega.
80. Radiološki poseg je vsak poseg, ki vključuje izpostavljenost pacientov ali drugih oseb ionizirajočim sevanjem v zdravstvene namene. Radiološki se uporablja za oznako radiodiagnostičnih, radioterapevtskih in intervencijskih posegov ali drugačno uporabo ionizirajočega sevanja za načrtovanje, vodenje in spremljanje zdravljenja.
81. Radon je radionuklid Rn-222, in kjer je to primerno, njegovi potomci.
82. Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom so vse organizacijske in fizične dejavnosti, ki se izvajajo pri shranjevanju, premeščanju, predelavi, skladiščenju ali odlaganju radioaktivnih odpadkov.
83. Ravni izvzetja so aktivnosti ali specifične aktivnosti, ki jih določi pristojni organ ali so določene s predpisi in pri katerih ali pod katerimi vira sevanja ni treba priglasiti niti zanj dobiti dovoljenja za uporabo po tem zakonu.
84. Ravni opustitve so aktivnosti, pri katerih ali pod katerimi se radioaktivne snovi ali materiali, izhajajoči iz izvajanja sevalne dejavnosti, ne obravnavajo več po tem zakonu.
85. Razgradnja objekta so vsi ukrepi za prenehanje nadzora po določbah tega zakona nad jedrskim ali sevalnim objektom. Taka razgradnja vključuje postopke dekontaminacije in odstranitve objekta ali postopke demontaže ter odstranitev radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz objekta.
86. Razširjene projektne osnove objekta opredeljujejo njegovo zmogljivost za preprečevanje nesprejemljivih radioloških posledic zaradi nesreč, težjih od tistih dogodkov, ki so podlaga za projektne osnove, ali vključujejo več odpovedi, kakor so predvidene pri projektih osnovah. Razširjene projektne osnove je treba pripraviti na podlagi inženirske ocene ter z determinističnimi in verjetnostnimi metodami, da se ugotovijo dodatni scenariji nesreč in načrtujejo praktične rešitve za njihovo preprečitev ali blaženje njihovih posledic.
87. Referenčna oseba je posameznik, ki prejme dozo, značilno za bolj izpostavljene posameznike iz prebivalstva, pri čemer niso upoštevane osebe s skrajnimi in redkimi navadami.
88. Referenčna raven je raven učinkovite doze ali ekvivalentne doze ali specifične aktivnosti, ki se uporablja v primeru izpostavljenosti ob izrednem dogodku ali v primeru obstoječe izpostavljenosti. Referenčne ravni ne veljajo kot omejitev, ki se ne sme preseči. Kljub temu se lahko le v posebnih primerih dovolijo učinkovite in ekvivalentne doze ter specifične aktivnosti, ki so nad referenčnimi ravni.
89. Registracija je poenostavljen postopek, s katerim pristojni organ dovoli izvajanje sevalne dejavnosti ali uporabo vira sevanja v skladu s predpisanimi pogoji.
90. Sanacija kontaminiranega območja je odstranjevanje virov sevanja ali zmanjšanje njihove aktivnosti ali količine ali prekinitev poti izpostavljenosti ali zmanjšanje njihovega vpliva, da bi se izognili dozam, ki bi jih sicer lahko prejeli zaradi obstoječe izpostavljenosti, ali da bi te doze zmanjšali.
91. Sevalna dejavnost je vsaka človekova dejavnost, ki lahko poveča izpostavljenost posameznikov ionizirajočemu sevanju zaradi vira sevanja, in se ta izpostavljenost obravnava kot načrtovana izpostavljenost. Za sevalno dejavnost se ne šteje izvajanje zaščitnih ukrepov in dejavnost, pri kateri so posamezniki izpostavljeni radonu v bivalnih prostorih.
92. Sevalna varnost so ukrepi, s katerimi se doseže varna uporaba vira sevanja ali obratovanje objekta, preprečujejo izredni dogodki ali ublažijo posledice teh dogodkov ter s tem prispeva k zagotavljanju varstva okolja in varstva pred sevanji.
93. Sevalni objekt je:
- objekt z virom sevanja ali več viri sevanja, ki so namenjeni obsevanju z ionizirajočimi sevanji in je zanje verjetno, da bi povzročili čezmerno izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva;
 - objekt z odprtim virom sevanja ali več odprtimi viri sevanja, za katere je verjetno, da bi bila zaradi sproščanja radioaktivnih snovi v okolje izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva čezmerna;
 - objekt, namenjen pridobivanju in predelavi jedrskih mineralnih surovin, in
 - odlagališče z rudarsko jalovino ali hidrometalurško jalovino, ki nastaja pri pridobivanju jedrskih surovin.
- Sevalni objekt lahko sestoji tudi iz več sevalnih objektov, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju in jih upravlja ena oseba.
94. Sievert (Sv) je naziv za enoto ekvivalentne ali učinkovite doze. En sievert je enak enemu joulu na kilogram: $1 \text{ Sv} = 1 \text{ J/kg}$.
95. Sistem vodenja sestoji iz medsebojno povezanih in prepletenih dejavnikov, ki omogočajo

nemoteno in učinkovito delovanje organizacije. Vzpostavljajo politiko in cilje ter omogočajo, da so cilji učinkovito in uspešno doseženi. Sistem vodenja združuje vse zahteve glede varnosti, zdravja, okolja, fizičnega varovanja, kakovosti in gospodarnosti.

96. Skupinska doza je vsota doz, ki so jih ali bi jih lahko prejeli posamezniki določene skupine ljudi zaradi izpostavljenosti viru sevanja. Enota za skupinsko dozo je človek sievert.

97. Specialist ali specialistka medicinske fizike v nadaljnjem besedilu: specialist medicinske fizike) je magister medicinske fizike, ki je opravil specializacijo in specialistični izpit na enem od področij medicinske fizike.

98. Stopnja nevarnosti je stopnja izrednega dogodka glede na stanje sevalnega ali jedrskega objekta. Stanje pomeni obratovalno sposobnost sistemov, stopnjo preseganja obratovalnih parametrov ipd. Vsaka razglasitev stopnje nevarnosti sproži ukrepe, ki jih je upravljavec objekta predhodno načrtoval.

99. Škoda za zdravje ljudi so klinično ugotovljivi škodljivi učinki ionizirajočih sevanj s tveganjem za zdravje ljudi ali njihovih potomcev in skrajšanjem njihovih življenj ali znižanjem kakovosti teh, ki se lahko pojavijo takoj ali z zakasnitvijo. Pri učinkih, ki se pojavijo z zakasnitvijo, škodo izrazimo z verjetnostjo za pojav teh učinkov in ne z gotovostjo njihove pojavnosti.

100. Študent ali študentka (v nadaljnjem besedilu: študent) je oseba, ki ne opravlja dela, vendar je v izobraževalni ustanovi ali pri drugem izvajalcu sevalne dejavnosti izpostavljena ionizirajočim sevanjem v okviru izobraževalnega procesa.

101. Toron je radionuklid Rn-220, in kjer je to primerno, njegovi potomci.

102. Tranzit je vsak prenos radioaktivnih snovi ali jedrskih snovi preko območja Republike Slovenije.

103. Upravljavec ali upravljavka (v nadaljnjem besedilu: upravljavec) je oseba, ki upravlja objekt in mora imeti odločbo o poskusnem obratovanju ali dovoljenje za obratovanje objekta. Če gre za rudarska dela, mora upravljavec imeti tudi rudarsko pravico po predpisih o rudarstvu.

104. Uvoz je vsak vnos iz tretjih držav na carinsko območje EU, razen tranzita.

105. Varnostna analiza je analiza varnosti jedrskega ali sevalnega objekta, izvedena na podlagi determinističnih ali verjetnostnih metod. Namen varnostne analize je preveriti projektne zasnove in spremembe jedrskega ali sevalnega objekta glede jedrske in sevalne varnosti in ugotoviti, ali je jedrski ali sevalni objekt načrtovan tako, da so zagotovljene zahteve v zvezi z mejnimi dozami za izpostavljenost ionizirajočim sevanjem in v zvezi z omejitvami za izpuste odpadnih radioaktivnih snovi v okolje v vsakem stanju jedrskega ali sevalnega objekta.

106. Varnostna kultura so značilnosti in vedenje v organizaciji ali pri posameznikih, ki namenjajo varstvu in varnosti največjo pozornost in jima dajejo prednost, ustrezno njuni pomembnosti. Za sevalno ali jedrsko področje se varnostna kultura nanaša na osebno zavzetost in odgovornost vseh vpletenih v katero koli dejavnost, ki vpliva na delovanje in varnost sevalnega ali jedrskega objekta. Ključni za varnostno kulturo so odprta izmenjava informacij, ki vključuje neomejeno obravnavo varnostnih in drugih z njimi povezanih vprašanj, preprečevanje samozadostnosti, predanost popolnosti, osebna in skupinska odgovornost in dvig ravni sevalne ali jedrske varnosti.

107. Varnostni zadržek je ugotovitev varnostnega preverjanja, ki izraža dvome o zanesljivosti in lojalnosti osebe, ki naj bi dobila dovoljenje za vstop v kontroliran objekt ali prostor, fizično nadzorovano ali vitalno območje in fizično nadzorovan ali vitalni prostor.

108. Varnostno preverjanje osebe je poizvedba, ki jo pred izdajo dovoljenja za vstop v kontroliran objekt ali prostor, fizično nadzorovano ali vitalno območje in fizično nadzorovan ali vitalni prostor opravi delodajalec in upravljavec jedrskega objekta in katere namen je zbrati podatke o morebitnih varnostnih zadržkih.

109. Varovano območje lahko obsega kontrolirano območje, kontroliran objekt, kontroliran prostor, fizično nadzorovano območje, fizično nadzorovan objekt, vitalno območje in vitalni objekt.

110. Varstvo pred sevanji so ukrepi, s katerimi se zagotavljata varstvo ljudi pred vplivi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem.

111. Vesoljsko plovilo je plovilo, ki ima na krovu enega ali več posameznikov in je namenjeno delovanju na nadmorski višini 100 km in več.

112. Vir sevanja je vir, ki lahko povzroči izpostavljenost z oddajanjem ionizirajočih sevanj ali sproščanjem radioaktivnih materialov.

113. Vir sevanja neznanega izvora je radioaktivni vir sevanja, ki ni izvzet iz nadzora in ni pod nadzorom pristojnega organa, ker nikoli ni bil pod takim nadzorom ali je bil zapuščen, izgubljen, založen, ukraden ali kako drugače prenesen novemu imetniku brez ustreznega dovoljenja.

114. Visokoaktivni vir sevanja je zaprti vir sevanja, ki vsebuje radionuklid, katerega aktivnost je enaka ali večja kot aktivnost, določena v predpisu iz četrtega odstavka 21. člena tega zakona.

115. Vitalno območje in vitalni objekt sta znotraj fizično nadzorovanega območja pod stalnim fizičnim in tehničnim nadzorom.

116. Zagotavljanje kakovosti so vse načrtovane in sistematično izvajane dejavnosti, s katerimi se zagotavlja sprejemljiva stopnja zaupanja, da so sestava, sistem, komponenta, postopek ali

organizacija ukrepa varstva pred ionizirajočimi sevanji ali jedrske varnosti ali kateri koli njihov sestavni del izvedeni zadovoljivo in v skladu z dogovorjenimi standardi. Zagotavljanje kakovosti je eden od delov sistema vodenja in mora vsebovati tudi postopke preverjanja kakovosti.

117. Zaprti vir sevanja je radioaktivni vir sevanja, pri katerem je radioaktivni material stalno zaprt v posodi ali je vgrajen v trdni obliki, da se pri predvidenih pogojih uporabe prepreči razpršitev radioaktivnih snovi.

118. Zaprtje odlagališča je dokončanje vseh ukrepov, ki jih je treba izvesti za zagotovitev dolgoročne varnosti odlagališča.

119. Zaprto odlagališče je zaprto odlagališče radioaktivnih odpadkov, rudarske jalovine ali hidrometalurške jalovine, za katero morata biti zagotovljena dolgoročni nadzor in vzdrževanje po tem zakonu.

120. Zaščitni ukrepi so ukrepi, ki se izvedejo za preprečevanje ali zmanjševanje doz, ki bi bile sicer prisotne ob izrednem dogodku ali obstoječi izpostavljenosti. Med izrednimi dogodki ima pojem zaščitni ukrep enak pomen kot v zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zaščitni ukrepi ne vključujejo sanacije kontaminiranih območij.

121. Zunanji delavec ali zunanja delavka (v nadaljnjem besedilu: zunanji delavec) je vsak izpostavljen delavec, ki ni zaposlen pri izvajalcu sevalne dejavnosti, odgovornem za opazovana ali nadzorovana območja, vendar opravlja dejavnosti na teh območjih. Zunanji delavec je lahko tudi praktikant ali študent.

122. Zunanji izvajalec je pravna ali fizična oseba, ki ima v skladu s tem zakonom obveznosti do zunanjega delavca. Zunanji izvajalec je lahko delodajalec zunanjega delavca, v primeru študentov pa izobraževalna ustanova. Zunanji delavci, ki so samozaposlene osebe, morajo sami izpolniti zahteve tega zakona, ki se nanašajo na zunanjega izvajalca.

41. člen

(pregled in sprememba ocene varstva pred sevanji)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti pregled ocene varstva pred sevanji:

1. pred nameranim podaljšanjem veljavnosti dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti;
2. ob spremembah sevalne dejavnosti, ki lahko znatno vplivajo na pogoje varstva pred sevanji;
3. na zahtevo pristojnega inšpektorja;
4. neposredno po vsakem izrednem dogodku;
5. po končanih sanacijskih delih za odpravo posledic izrednega dogodka.

(2) Če je treba zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov pred sevanji spremeniti ali dopolniti ukrepe varstva pred sevanji ali če se je sevalna dejavnost bistveno spremenila, mora izvajalec sevalne dejavnosti pripraviti predlog sprememb ukrepov varstva pred sevanji in v zvezi z njimi zagotoviti izdelavo spremenjene ocene varstva pred sevanji.

(3) Če spremembe ukrepov varstva pred sevanji niso potrebne, se pregled ocene varstva pred sevanji konča s poročilom o pregledu ocene varstva pred sevanji.

(4) Izvajalec sevalne dejavnosti spremenjeno oceno varstva pred sevanji ali poročilo o pregledu ocene varstva pred sevanji predloži pristojnemu organu iz 18. člena tega zakona skupaj z vlogo za:

1. izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti,
2. spremembo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali
3. podaljšanje dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti.

(5) Če spremenjene ocene varstva pred sevanji ali poročila o pregledu ocene varstva pred sevanji ni izdelal pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji, je treba vlogi iz prejšnjega odstavka priložiti strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji.

(6) Izvajalec sevalne dejavnosti mora začeti uvajati spremembe ukrepov varstva pred sevanji iz drugega odstavka tega člena, ko pristojni organ iz 18. člena tega zakona izda dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti iz četrtega odstavka tega člena.

(7) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi pogoje in roke za pregled ocene varstva pred sevanji, obvezne vsebine pregledov ocene varstva pred sevanji in druge pogoje v zvezi z obveznostjo pregledovanja ocene varstva pred sevanji.

42. člen

(pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji)

(1) Pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji so pravne ali fizične osebe, ki imajo veljavno pooblastilo organa, pristojnega za varstvo pred sevanji.

(2) Izvajalec sevalne dejavnosti se mora posvetovati s pooblaščenimi izvedenci o vseh okoliščinah izvajanja sevalne dejavnosti, ki so pomembne z vidika varstva pred sevanji, vključno z izpolnjevanjem zahtev tega zakona glede ukrepov varstva pred sevanji za izpostavljenе delavce in prebivalce, zlasti pa o:

1. delovnih razmerah izpostavljenih delavcev,
2. obsegu izvajanja ukrepov varstva pred sevanji na opazovanih in nadzorovanih območjih in preverjanju učinkovitosti teh ukrepov,
3. rednem preverjanju uporabnosti zaščitne opreme,
4. načrtovanih ukrepih varstva pred sevanji glede uporabe nove naprave,
5. ukrepih varstva pred sevanji pred začetkom uporabe novega ali spremenjenega vira sevanja,
6. rednem preverjanju učinkovitosti zaščitne opreme in zaščitnih ukrepov,
7. izbiri merilne opreme, njenem rednem umerjanju, preverjanju njene operabilnosti in pravilne uporabe.

(3) Pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji poda strokovno mnenje o zadevah iz prejšnjega odstavka ter v sodelovanju z izvajalcem sevalne dejavnosti izdelava oceno varstva pred sevanji in poroči o pregledu ocene varstva pred sevanji ali o njej poda strokovno mnenje.

(4) Pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji v predpisanih rokih preverjajo delovne pogoje in sevalne razmere na nadzorovanih in opazovanih območjih ter izvajajo pregled virov sevanj in osebne varovalne opreme.

(5) Pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji izvajajo usposabljanja iz varstva pred sevanji iz 29. in 75. člena tega zakona.

(6) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se lahko izda pravni osebi za dela iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena ter fizični osebi za dela iz tretjega odstavka tega člena. Pooblastilo se izda za največ pet let in za posamezno področje varstva pred sevanji ali za več področij varstva pred sevanji skupaj.

(7) Za obveščanje izvajalcev sevalnih dejavnosti, nadzor nad izvajanjem nalog pooblaščenih izvedencev varstva pred sevanji, izmenjavo podatkov in medsebojno priznavanje pooblastil z drugimi državami ter raziskave in statistično obdelavo podatkov organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vodi in obdeluje evidenco pooblaščenih izvedencev varstva pred sevanji, ki obsega:

- osebno ime, strokovni naziv, rojstni datum in kontaktne podatke fizične osebe, ki je pridobila pooblastilo, področje pooblastila in oznako, datum izdaje in veljavnosti pooblastila;
- podatke o pravni osebi, ki je pridobila pooblastilo, področje in obseg pooblastila, podatke o akreditacijskih listinah, ki se nanašajo na področje pooblastila, datum izdaje in veljavnosti pooblastila ter imena, priimke in strokovne nazive strokovnjakov, odgovornih za posamezna področja.

(8) Organ, pristojen za varstvo pred sevanji, seznam fizičnih in pravnih oseb, ki so pridobile pooblastilo, objavi tako, da je dostopen javnosti. Objavijo se vsi osebni podatki iz prejšnjega člena, razen datuma rojstva.

(9) Pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji morajo o svojem delu najmanj enkrat letno poročati organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, na njegovo zahtevo pa tudi pogosteje.

130. člen

(naloge upravljavcev in izvajalcev)

(1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta, ki bi s svojo dejavnostjo lahko povzročil nesrečo, izdelava oceno ogroženosti in načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči skladno s predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Upravljalci drugih sevalnih ali jedrskih objektov in izvajalci sevalne dejavnosti izdelajo navodilo za ukrepanje ob izrednem dogodku.

(2) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora v načrtu zaščite in reševanja organizacije prikazati razvrstitev verjetnih izrednih dogodkov na stopnje nevarnosti in glede na stopnjo nevarnosti izrednega dogodka načrtovati obseg izvajanja zaščitnih ukrepov.

(3) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora na podlagi razvrstitve verjetnih izrednih dogodkov zagotoviti tehnične in druge pogoje, na primer usposobljene ekipe za izvajanje radioloških meritev, da se med izrednim dogodkom zagotovita ocenjevanje posledic izrednega dogodka in odločanje o obsegu potrebnih zaščitnih ukrepov. Usposobljenost upravljavca za izdelavo ocen in odločitev iz prejšnjega stavka se prikaže v varnostnem poročilu.

(4) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta ali izvajalec sevalne dejavnosti z visokoaktivnim virom sevanja mora drugim nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja predložiti vse njemu dostopne tehnične podatke o viru sevanja, podatke iz varnostnega poročila in obratovalne podatke.

(5) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta ali izvajalec sevalne dejavnosti mora zagotoviti:

- čim hitrejšo zaustavitev sproščanja radioaktivnosti ali radionuklidov v okolje,

- zmanjšanje širjenja radioaktivnih snovi v okolico prek različnih prenosnih poti,
- zmanjšanje izpostavljenosti ljudi.

(6) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora zagotoviti in obnavljati zaloge tablet kalijevega jodida.

(7) Izvajalec sevalne dejavnosti mora kot del vloge za registracijo ali pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz 18. člena tega zakona na podlagi ocene mogočih izrednih dogodkov pripraviti navodilo za ukrepanje v primeru izrednega dogodka. Če je to potrebno, se navodilo za ukrepanje ob izrednem dogodku izdela tudi za posamezni vir sevanja.

139. člen (sprememba dovoljenja)

(1) Dovoljenje ali registracija se lahko spremeni na predlog njegovega imetnika ali po uradni dolžnosti.

(2) Predlogu imetnika dovoljenja ali registracije za spremembo mora biti poleg sestavin, ki so zahtevane za vlogo za izdajo dovoljenja ali registracije, priložen tudi predlog, v katerem delu naj se spremeni dovoljenje ali registracija.

(3) Kadar se postopek za spremembo začne po uradni dolžnosti, je treba o tem in razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja ali registracije.

(4) Dovoljenje ali registracija se po uradni dolžnosti spremeni:

- če se spremenijo predpisani pogoji sevalne ali jedrske varnosti ali varstva pred sevanji;
- če to zahteva varstvo okolja ali življenja ali zdravja ljudi v javno korist;
- če je zaradi zunanjih vplivov ali naravnih pojavov ogrožen vir sevanja tako, da je bistveno zmanjšana jedrska ali sevalna varnost.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka se izda spremenjeno dovoljenje, v katerem se lahko določita tudi obseg in rok prilagoditve novim predpisanim pogojem sevalne ali jedrske varnosti ali varstva pred sevanji.

(6) V primerih iz četrtega odstavka tega člena lahko pristojni organ iz 18. člena tega zakona v skladu z določbami 140. in 141. člena tega zakona:

- dovoljenje tudi odvzame, če gre za dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali dovoljenje za uporabo vira sevanja, ali
- odredi zaustavitev obratovanja objekta, če gre za sevalni objekt ali jedrski objekt.

(7) Za spremembo dovoljenja se uporabljajo določbe, ki veljajo za njegovo izdajo.

(8) Če imetnik dovoljenja, potrdila o registraciji, mnenja, soglasja ali drugega upravnega akta po tem zakonu želi prenesti pravice, ki izhajajo iz tega akta, na drugo osebo, se lahko na zahtevo novega imetnika upravni akt spremeni. Novi imetnik mora zahtevi za spremembo priložiti dokazila o spremembi lastništva ter vsa spremenjena dokazila in dokumentacijo, na podlagi katerih je predhodni imetnik pridobil svoj upravni akt. Če se spreminja samo lastništvo, upravni organ izda nov upravni akt novemu imetniku po skrajšanem postopku z enakimi pogoji, kot so bili določeni predhodnemu imetniku.

150. člen (vprašalnik za varnostno preverjanje)

(1) Za potrebe varnostnega preverjanja oseba, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka prejšnjega člena, izpolni vprašalnik, ki vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime, vključno s spremembami osebnega imena;
2. datum in kraj rojstva;
3. državljanstvo, vključno s prejšnjimi državljanstvi in dvojnimi državljanstvi;
4. naslov stalnega in začasnega prebivališča;
5. trenutno zaposlitev in prejšnje zaposlitve;
6. neizbrisane pravnomočne obsodbe zaradi kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti;
7. neizbrisane pravnomočne odločbe ali sodbe o prekrških zoper javni red in mir z znaki nasilja ter prekrški s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami in orožjem;
8. kazenski postopki v teku zaradi suma kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti;
9. odvisnost od alkohola, drog ali druge zasvojenosti;
10. članstvo v organizacijah ali skupinah, ki ogrožajo nacionalno varnost in vitalne interese Republike Slovenije, držav članic političnih in obrambno-varnostnih zvez, katerih članica je Republika Slovenija;
11. ali ima osebne stike s tujimi obveščevalnimi službami;
12. da daje delodajalcu in upravljavcem jedrskih objektov soglasje za izvedbo varnostnega

preverjanja.

(2) Navedba lažnih podatkov iz prvega odstavka tega člena, podatki o kazenskih postopkih v teku, pravnomočnih obsodbah in odločbah, odvisnostih in zasvojenostih, članstvo v organizacijah ali skupinah, ki ogrožajo nacionalno varnost in vitalne interese Republike Slovenije, držav članic političnih, obrambno-varnostnih zvez, katerih članica je Republika Slovenija in stiki s tujimi obveščevalnimi službami pomenijo varnostni zadržek.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena mora delodajalcu, ki je izvedel varnostno preverjanje, sporočiti vsako spremembo podatkov iz prvega odstavka tega člena, dokler zanj opravlja dela.

(4) Verodostojnost podatkov iz 6. do 8. točke prvega odstavka tega člena se dokazuje s potrdili o nekaznovanosti ali obstoju odprtih postopkov, ki jih izdajo pristojni organi, verodostojnost podatkov iz 9. točke prvega odstavka tega člena pa z zdravniškim spričevalom, ki ga poda pooblaščen izvajalec zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev.

151. člen

(pridobitev podatkov iz uradnih evidenc za namen varnostnega preverjanja)

(1) Delodajalec za namen varnostnega preverjanja pridobi osebne podatke osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 149. člena tega zakona, s strani naslednjih upravljavcev zbirk osebnih podatkov:

1. pri pristojnem državnem organu podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo, stalno ali začasno prebivališče, državo bivanja, naslov za vročanje, spremembo osebnega imena, podatke o izrednem dovoljenju za prebivanje tujca, serijsko številko in vrsto dovoljenja, razlog in namen izdaje ter obdobje veljavnosti ter podatek o tem, ali dovoljenje za prebivanje velja ali je prenehalo veljati);

2. pri pristojnem državnem organu, ki vodi kazensko evidenco, pravnomočne obsodbe zaradi dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti;

3. pri pristojnem državnem organu, ki vodi evidenco pravnomočnih odločb ali sodb, prekrške zoper javni red in mir z znaki nasilja ter prekrške s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami in orožja;

4. pri pristojnem sodišču iz vpisnikov ali evidenc o kazenskih postopkih v teku postopke zaradi suma storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti;

5. pri Policiji podatek o morebitnem varnostnem zadržku za dostop ali delo na jedrskem objektu, ki ga Policija ugotovi v skladu s tem zakonom ter zakonom, ki ureja organiziranost in delo Policije;

6. pri Slovenski obveščevalni-varnostni agenciji podatek o morebitnem varnostnem zadržku iz 10. in 11. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Delodajalec mora za pridobitev podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena pri upravljavcih zbirk osebnih podatkov predložiti vlogo, ki mora vsebovati:

1. naslov delodajalca;

2. osebno ime osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu;

3. EMŠO, če ta ni dodeljen, pa datum rojstva in spol osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu;

4. stalno in začasno prebivališče osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu;

5. državljanstvo osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu;

6. naziv delovnega mesta;

7. namen varnostnega preverjanja;

8. kopijo podpisanega soglasja preverjane osebe k izvedbi varnostnega preverjanja;

9. podpis odgovorne osebe, kraj in datum ter žig delodajalca.

(3) Če delodajalec pri varnostnem preverjanju zbira osebne in druge podatke o preverjani osebi, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 149. člena tega zakona, iz že obstoječih zbirk podatkov, mu morajo organi, organizacije in drugi subjekti iz prvega odstavka tega člena, ki na podlagi zakona vodijo zbirke podatkov, na podlagi pisne ali s pisno obliko izenačene zahteve iz prejšnjega odstavka poslati zahtevane osebne in druge podatke v 15 dneh od prejete popolne vloge. Ob pošiljanju osebnih podatkov mora upravljavec navesti delodajalca, ki mu pošilja podatke, ustrezno oznako njegove zahteve in pravno podlago za pošiljanje.

(4) Policija in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, ki opravljata varnostno preverjanje po tem zakonu, delodajalcu nista dolžni obrazložiti varnostnega zadržka.

155. člen

(varnostno preverjanje tujih državljanov)

(1) V območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 149. člena tega zakona, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in prevozu jedrskih snovi lahko delajo le tisti tuji državljani, ki so ustrezno varnostno preverjeni.

(2) Varnostno preverjanje tujega državljanu obsega preveritev podatkov, ki so določeni s predpisi o varovanju tajnih podatkov za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov stopnje tajnosti najmanj ZAUPNO v državi, katere državljan je oseba, ki opravlja ali bo opravljala dela v območju, objektu ali prostoru iz prvega odstavka 149. člena tega zakona, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi in prevozu jedrskih snovi, če s tem zakonom ni določeno drugače.

(3) Varnostno preverjanje tujih državljanov, ki bodo opravljali dela v jedrskih objektih, opravi na podlagi zaprosila delodajalca nacionalni varnostni organ države delodajalca.

159. člen

(izvajanje monitoringov radioaktivnosti v okolju)

(1) Monitoring radioaktivnosti v okolju lahko izvajajo izvajalci monitoringa radioaktivnosti, ki pridobijo pooblastilo, ki ga izda organ, pristojen za jedrsko varnost, v soglasju z organom, pristojnim za varstvo pred sevanji.

(2) Pravna oseba pridobi pooblastilo za izvajanje monitoringa radioaktivnosti v okolju, razen za izvajanje monitoringa radioaktivnosti pošiljk sekundarnih kovinskih surovin, če ima ustrezne akreditirane merilne metode, razpolaga z ustrezno merilno in drugo opremo, ki vsaj za tretjino presega predviden obseg meritev, za katerega prosi za pooblastilo, ima vzpostavljen sistem vodenja, ki mora ustrezati vrsti, področju in obsegu njenega dela, in redno zaposlene strokovnjake s področja monitoringa radioaktivnosti.

(3) Strokovnjak s področja monitoringa radioaktivnosti iz prejšnjega odstavka je oseba, ki je končala vsaj magistrski študijski program tehnične ali naravoslovne smeri druge stopnje ali ima raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom ustreza tej stopnji znanja, in ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja monitoringa radioaktivnosti okolja.

(4) Organ, pristojen za jedrsko varnost, izda pooblastilo za izvajanje monitoringa radioaktivnosti pošiljk sekundarnih kovinskih surovin.

(5) Pravna ali fizična oseba pridobi pooblastilo iz prejšnjega odstavka, če ima vzpostavljen program meritev, s katerimi lahko zazna hitrost doze sevanja gama, ki je za 20 % višja kot hitrost doze sevanja zaradi naravnega ozadja.

(6) Na podlagi rezultatov monitoringa radioaktivnosti okolja se:

- ugotavljajo trendi izpostavljenosti prebivalstva zaradi radioaktivnosti okolja,
- zagotavlja pridobivanje podatkov za zgodnje ukrepanje v primeru nenadnega povečanja radioaktivnosti v okolju,
- izdela ocena prejete doze za prebivalstvo.

(7) Monitoring radioaktivnosti okolja obsega trajno in občasno merjenje:

- radioaktivnosti v zunanjem zraku,
- zunanega sevanja gama,
- radioaktivnosti v površinskih in podzemnih vodah ter sedimentih,
- radioaktivnosti tal in padavin,
- radioaktivnosti krme, pitne vode, živil in posameznih izdelkov.

(8) Poročilo o monitoringu radioaktivnosti okolja vsebuje podatke iz prejšnjega odstavka in podatke izrednega monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije med izrednim dogodkom iz 130. člena tega zakona.

(9) Obratovalni monitoring radioaktivnosti je:

- emisijski monitoring radioaktivnosti sevalnega, jedrskega ali drugega objekta, vključno z monitoringom izpustov radioaktivnih snovi v okolje;
- imisijski monitoring radioaktivnosti okolja kot posledica obremenitev zaradi sevalnega, jedrskega ali drugega objekta;
- verifikacijski monitoring pitne vode za ugotavljanje njene zdravstvene ustreznosti in skladnosti.

(10) Zavezanci za izvajanje monitoringov radioaktivnosti v okolju iz prejšnjega člena morajo redno poročati organom iz tretjega odstavka prejšnjega člena o rezultatih meritev.

(11) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, določijo zasnovo monitoringov radioaktivnosti v okolju, podroben način in obseg vseh vrst monitoringov radioaktivnosti, metodologijo vzorčenja in merjenja, pogostnost in način poročanja rezultatov monitoringov radioaktivnosti, podrobnejše pogoje za pridobitev pooblastila izvajalcev monitoringa, metodologijo za izvajanje meritev in vzorčenja ter merila za usposobljenost izvajalcev

monitoringa in njihove potrebne akreditivne, kakovost merilne opreme, vrste objektov, za katere je treba izvajati obratovalni monitoring, način poročanja in obveščanja javnosti ter obseg in način priprave in sprejetja letnega programa izvajanja monitoringa.

162. člen
(kontaminirana območja zaradi izrednega dogodka)

(1) V primeru povečane radioaktivne kontaminacije zraka, pitne vode, vode, tal, živil, krme in posameznih izdelkov ali materialov, ki je posledica izrednega dogodka, vlada določi:

1. strategijo in cilje sanacije kontaminiranega območja,
2. zasnovo in program izrednega monitoringa,
3. razmejitve kontaminiranega območja in prepoznavanje prizadetega prebivalstva,
4. morebitno uvedbo nadzora ali prepovedi dostopa do kontaminiranega območja,
5. morebitne omejitve v zvezi z življenjskimi razmerami na kontaminiranem območju,
6. presojo izpostavljenosti različnih skupin prebivalstva in presojo načinov za individualni nadzor izpostavljenosti posameznikov,
7. predvidene zaščitne ukrepe ter
8. način poročanja in obveščanja javnosti.

(2) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, za živila in krmo, pa tudi minister, pristojen za kmetijstvo, določijo vsebino in pogoje za pridobitev listine, s katero imetnik dokazuje, da živila, krma, posamezni izdelki, sekundarne kovinske surovine ali odpadki niso radioaktivno kontaminirani, ter pogoje za pridobitev pooblastila izvajalcev monitoringa.

178. člen
(inšpekcijsko nadzorstvo)

(1) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu obsega nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter ukrepov, odrejenih po tem zakonu.

(2) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu izvajata organ, pristojen za jedrsko varnost, in organ, pristojen za varstvo pred sevanji, vsak na svojem delovnem področju. Inšpekcijsko nadzorstvo nad fizičnim varovanjem izvaja inšpektorat, pristojen za notranje zadeve.

(3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja graditev objektov, je poleg inšpektorjev, pristojnih po določbah zakona, ki ureja graditev objektov, za nadzor gradnje sevalnega ali jedrskega objekta z vidika jedrske in sevalne varnosti objekta pristojen tudi organ, pristojen za jedrsko varnost.

(4) Pristojni organi iz drugega odstavka tega člena morajo pripraviti letne programe inšpekcijskih nadzorov. Pri njihovi pripravi morajo upoštevati pomen in vrsto nevarnosti zaradi izvajanja nadzorovane sevalne dejavnosti, presojo urejenosti varstva pred sevanjem in presojo upoštevanja določil tega zakona pri izvajalcih dejavnosti.

(5) Inšpektorji pristojnega organa morajo poskrbeti, da se ob najdbi vira neznanega izvora izpeljejo vsi po tem zakonu predpisani postopki od morebitne odreditve ukrepov za sanacijo izrednega dogodka do vrnitve v državo izvora, če je ta znana, ali predaje najdenega vira izvajalcu obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki v varno skladiščenje.

(6) Inšpekcijski organi iz drugega odstavka tega člena morajo delovati usklajeno po načelu sodelovanja inšpekcijskih organov zaradi primarnega pomena zagotavljanja sevalne in jedrske varnosti ter varstva pred sevanji.

(7) O nameravanem inšpekcijskem nadzoru s področja fizičnega varovanja po tem zakonu mora inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, obvestiti organ, ki je izdal soglasje k načrtu fizičnega varovanja po drugem odstavku 145. člena tega zakona.

(8) V okviru inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor:

1. izdaja odločbe in sklepe in odreja ukrepe po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor;
2. odreja ukrepe varstva pred sevanji, ukrepe sevalne in jedrske varnosti in ukrepe na področju fizičnega varovanja jedrskih objektov ter jedrskih in radioaktivnih snovi po tem zakonu;
3. odreja prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja, če ugotovi, da za izvajanje dejavnosti ali za uporabo vira sevanja niso izdana dovoljenja po tem zakonu ali je prišlo do opustitve predpisanih ravnanj z virom sevanja ali radioaktivnimi odpadki;
4. zapečati radiološko napravo, če ta ne izpolnjuje kriterijev sprejemljivosti za pravilno delovanje;
5. zapečati rentgensko napravo, če je imetnik ne uporablja;
6. odredi prepoved ali omejitev dajanja kontaminiranih izdelkov na trg, njihovo dostopnost na trgu ali njihov umik ali odpoklic kontaminiranih izdelkov s trga in izvede dodatne ukrepe, ki zagotovijo, da se bo prepoved upoštevala;

7. v skladu s predpisi o tajnih podatkih pregleda oceno ogroženosti in dokumente fizičnega varovanja s tajnimi podatki.
- (9) Zapisnik inšpekcijskega nadzora, med katerim so bile ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi z varstvom pred sevanji zunanjih delavcev, mora pristojni inšpektor poslati tudi zunanjemu izvajalcu.
- (10) Pristojni inšpektor lahko pred predlogom za uvedbo postopka o prekršku zaseže vire sevanja, če oceni, da bi zaradi ravnanja z njimi nastala škoda za zdravje ljudi in okolje.
- (11) Zapisniki o inšpekcijskem nadzoru na področju fizičnega varovanja so tajni. Njihova stopnja tajnosti se določi v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov.
- (12) Z zapisnikom iz prejšnjega odstavka mora biti poleg upravljavca objekta ali prevoznika seznanjen tudi organ, ki je dal soglasje k načrtu fizičnega varovanja iz 145. člena tega zakona.
- (13) Pritožba zoper odločbo inšpektorja za prenehanje izvajanja dejavnosti ali uporabe vira sevanja iz osmega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve te odločbe.
- (14) Minister pristojen za notranje zadeve predpiše opremo inšpektorjev, ki izvajajo nadzorstvo nad fizičnim varovanjem jedrskih in radioaktivnih snovi in objektov.
- (15) Organ, pristojen za jedrsko varnost, in organ, pristojen za varstvo pred sevanji, morata vsak na svojem področju pristojnosti poskrbeti za hitro obveščanje vseh deležnikov, vključno s proizvajalci in dobavitelji virov sevanj ter, kjer je to primerno, mednarodnimi organizacijami, o pomembnih ugotovitvah inšpekcijskih pregledov ali podatkih iz poročil o izrednih dogodkih v zvezi z varstvom pred sevanji in jedrsko varnostjo.

179. člen
(prekrški)

- (1) Z globo od 5.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 10.000 do 500.000 eurov:
1. če brez registracije ali veljavnega dovoljenja izvaja sevalno dejavnost po tem zakonu (18. člen);
 2. če uporablja vir sevanja, ki ni vpisan v register virov sevanja ali za katerega nima dovoljenja za uporabo (prvi odstavek 21. člena);
 3. če opusti nadzor nad radioaktivno snovjo brez dovoljenja pristojnega organa (prvi odstavek 24. člena);
 4. če namerno redči radioaktivne snovi, da bi s tem izpolnila pogoje za opustitev nadzora nad njimi (prvi odstavek 25. člena);
 5. če uporablja zaprt vir sevanja ali njegov vsebnik, ki je mehansko poškodovan ali za katerega se sumi, da bi lahko puščal, ali je kako drugače okvarjen (tretji odstavek 25. člena);
 6. če uporablja javljalnik požara z virom sevanja, ki ima potomce v plinastem stanju (četrti odstavek 25. člena);
 7. če uporablja radioaktivni strelovod (peti odstavek 25. člena);
 8. če kot upravljavec večjega poštnega centra, letališča ali pristanišča, prek katerega poteka uvoz blaga, ki bi lahko bilo radioaktivno kontaminirano ali bi lahko vsebovalo vire neznanega izvora, ali odpadov in obratov za predelavo kovin ne vgradi sistemov za detekcijo povečane radioaktivne kontaminacije ali povišanega ionizirajočega sevanja ali če ne vpelje postopkov za ukrepanje v takih primerih (četrti odstavek 26. člena);
 9. če v primeru najdbe vira neznanega izvora o tem ne obvesti organa, pristojnega za jedrsko varnost, ali ne izvede odrejenih ukrepov varstva pred sevanji (peti odstavek 26. člena);
 10. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi izdelave pisnih postopkov za delo, povezanih iz izvajanjem sevalne dejavnosti (2. točka prvega odstavka 29. člena);
 11. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne upošteva obratovalnih omejitev, pisnih postopkov in navodil za delo, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti (3. točka prvega odstavka 29. člena);
 12. če ne seznani izpostavljenega delavca, pripravnika ali študenta o tveganjih za zdravje pri njegovem delu, o vsebini splošnih postopkov in omejitev, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti, o vsebini postopkov in omejitev, povezanih z določenim delovnim mestom ali delom, ki ga opravlja, o vsebini tistih delov načrtov ali navodil za ukrepanje ob izrednih dogodkih, s katerimi mora biti seznanjen, o pomembnosti upoštevanja tehničnih, zdravstvenih in administrativnih zahtev ter o nujnosti zgodnje naznanitve nosečnosti ali dojenja (4. točka prvega odstavka 29. člena);
 13. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi usposabljanja oseb, ki so vključene v izvajanje sevalne dejavnosti, obnavljanje njihovega znanja in rednega preverjanja usposobljenosti iz varstva pred sevanji (5. točka prvega odstavka 29. člena);
 14. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi razvrstitve izpostavljenih delavcev v dve kategoriji glede na verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti (6. točka prvega odstavka 29. člena);

15. če ne zagotovi ustrezne zaščitne in osebne varovalne opreme in preverjanja njene učinkovitosti (7. točka prvega odstavka 29. člena);
16. če ne zagotovi izvajanja nadzornih ukrepov in meritev na nadzorovanih in opazovanih območjih, vključno s predpisanimi pregledi virov sevanja, zaščitne opreme, osebne varovalne opreme, delovnih pogojev in sevalnih razmer in osebno dozimetrijo, ali če ne zagotovi uporabe ustrezne opreme in postopkov za meritve in oceno izpostavljenosti izpostavljenih delavcev, posameznikov iz prebivalstva in kontaminacije okolja ali če ne zagotovi preverjanja učinkovitosti in vzdrževanja opreme za meritve in oceno izpostavljenosti ter rednega umerjanja merilne opreme (8., 9. in 10. točka prvega odstavka 29. člena);
17. če ne zagotovi zdravstvenega nadzora izpostavljenega delavca (11. točka prvega odstavka 29. člena);
18. če takoj ne obvesti pristojnih organov v primeru preseganja mejnih doz in kontaminacije delovnega okolja, pri izgubi, kraji ali nepravilni rabi vira sevanja ter v primeru izrednega dogodka (12. točka prvega odstavka 29. člena);
19. če ne izvaja predpisanih ukrepov varovanja virov sevanja (13. točka prvega odstavka 29. člena);
20. če ne izvaja predpisanih ukrepov po prenehanju uporabe vira sevanja ali prenehanju izvajanja sevalne dejavnosti (14. točka prvega odstavka 29. člena);
21. če ne izdelata ali izvaja načrta ukrepov za preprečevanje izrednih dogodkov in navodila za ukrepanje ob izrednem dogodku ali če ne izvaja ukrepov za sanacijo po izrednem dogodku (15. in 16. točka prvega odstavka 29. člena);
22. če ne vodi predpisanih evidenc ali ne poroča v skladu s predpisi (17. in 18. točka prvega odstavka 29. člena);
23. če kot letalski prevoznik ne izvaja ukrepov varstva pred sevanji za zaščito posadk svojih plovil pred kozmičnim sevanjem, kadar pričakovana izpostavljenost za posameznega člana posadke presega s predpisi določene doze za posameznika iz prebivalstva (četrti odstavek 29. člena);
24. če kot izvajalec sevalne dejavnosti, ki je odgovoren za visokoaktivni vir sevanja, ne zagotovi, da usposabljanje in seznanitev delavca, praktikanta ali študenta zajema tudi posebne zahteve za varno ravnanje in nadzor nad tovrstnimi viri (osmi odstavek 29. člena);
25. če kot izvajalec sevalne dejavnosti povzroči čezmerno obsevanost delavcev, praktikantov, študentov ali posameznikov iz prebivalstva ali če ne optimizira varstva ljudi in okolja pred sevanji ali če pri optimizaciji varstva pred sevanji ne uporablja doznih ograd (31. člen);
26. če kot proizvajalec ali uvoznik brez odobritve pristojnega organa proizvaja ali uvaža predmete splošne rabe, katerih predvidena uporaba lahko pomeni novo vrsto sevalne dejavnosti (prvi odstavek 33. člena);
27. če prodaja ali omogoči kakršno koli razpolaganje s predmeti splošne rabe, katerih predvidena uporaba ni upravičena skladno z določbami 33. člena tega zakona ali ne izpolnjuje meril za izvzetje priglasitve iz 16. člena tega zakona (peti odstavek 33. člena);
28. če brez odobritve pristojnega organa izvaja slikanje v nemedicinske namene, pri katerem pride do izpostavljenosti posameznika (34. člen);
29. če razporedi osebo, mlajšo od 18 let, na delovno mesto, na katerem bi postala izpostavljeni delavec, ali če noseče ženske, ki sama ne želi še naprej delati z viri sevanja, ne premesti takoj, ko ga ta obvesti o nosečnosti, na delovno mesto, kjer se ne dela z viri sevanja, ali če doječe ženske takoj, ko ga ta obvesti o svojem stanju, začasno ne premesti na delovno mesto, kjer ni tveganja za znaten vnos radionuklidov v telo ali za radioaktivno kontaminacijo telesa, ali če s premestitvijo noseče ali doječe ženske tej s pogoji dela povzroči manj ugoden položaj (38. člen);
30. če razporedi delavca proti njegovi volji na delovno mesto za opravljanje izjemnih nalog ali če delavca, ki je zaradi opravljanja izjemnih nalog presegel mejne doze, brez njegove privolitve premesti na drugo delovno mesto ali mu prepove opravljati njegovo običajno delo (prvi in drugi odstavek 39. člena);
31. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi izdelave ocene varstva pred sevanji (prvi in drugi odstavek 40. člena);
32. če ne zagotavlja rednega ugotavljanja izpostavljenosti delavcev (prvi odstavek 45. člena);
33. če pošlje pooblaščenemu izvajalcu medicine dela v nadaljnjo obdelavo in centralno evidenco doz podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev brez pisne privolitve izpostavljenega delavca ali če brez pisne privolitve razporedi delavca, praktikanta ali študenta na delovno mesto, ki je izpostavljeno sevanju (prvi in tretji odstavek 48. člena);
34. če kot izvajalec sevalne dejavnosti, ki upravlja jedrski ali sevalni objekt, ne zagotovi delovanja posebne organizacijske enote za izvajanje varstva pred sevanji ali ne zagotovi, da organizacijska enota za varstvo pred sevanji deluje ločeno od drugih organizacijskih enot, ali če kakovost opreme, obseg in vsebina dela organizacijske enote niso skladni s predpisanimi pogoji (prvi in drugi odstavek 51. člena);

35. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi, da je varstvo pred sevanji za zunanje delavce urejeno enako kot za delavce, ki so zaposleni pri izvajalcu sevalne dejavnosti, vključno s tem, da so dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji delavci, upravičene z vidika varstva pred sevanji po načelih tega zakona, da se optimizira izpostavljenost zunanjih delavcev, vključno z vzpostavitvijo doznih ograd in referenčnih ravni, in da zanje niso presežene mejne doze ter da se zanje upoštevajo omejitve za noseče in doječe ženske ter praktikante in študente ter če ne zagotovi, da se v oceni varstva pred sevanji upoštevajo vidiki varstva pred sevanji, ki so povezani z naravo in vrsto dela, ki ga opravljajo zunanji delavci (drugi odstavek 54. člena);
36. če kot izvajalec sevalne dejavnosti ne preveri, ali je bil zunanji delavec zdravstveno pregledan in ali izpolnjuje posebne zdravstvene zahteve v zvezi z delom, na katero je razporejen, ali če ne preveri, ali je zunanji delavec razvrščen v ustrezno kategorijo glede na naravo dela in velikost pričakovane izpostavljenosti ter verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti, ali če ne zagotovi, da je zunanji delavec primerno usposobljen in seznanjen z ukrepi varstva pred sevanji glede na dela, ki jih opravlja, enako kot njegovi zaposleni, ali če ne zagotovi, da zunanji delavec uporablja ustrezno osebno varovalno opremo, ali če ne zagotovi, da se za zunanjega delavca ugotavlja osebna izpostavljenost sevanjem glede na naravo izpostavljenosti in vrsto sevanja, in da se podatki o njegovih osebnih dozah sporočajo organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, v centralno evidenco osebnih doz in zunanjemu izvajalcu, ali če ne zagotovi izdelave ocene varstva pred sevanji za dejavnosti, ki vključujejo zunanjega delavca (tretji odstavek 54. člena);
37. če kot zunanji izvajalec ne zagotovi, da je zunanji delavec seznanjen s tveganji za zdravje pri njihovem delu, vsebino splošnih postopkov in varnostnih ukrepov, povezanih z izvajanjem sevalne dejavnosti, vsebino postopkov in varnostnih ukrepov, povezanih z določenim delovnim mestom ali delom, ki ga opravlja, vsebino tistih delov načrtov za zaščito in reševanje ali navodil za ukrepanje v primeru izrednega dogodka, s katerimi mora biti seznanjen, pomembnostjo upoštevanja tehničnih, zdravstvenih in administrativnih zahtev, nujnostjo zgodnje naznanitve nosečnosti ali dojenja zaradi preprečevanja izpostavljenosti zarodka ali možnosti notranje radioaktivne kontaminacije ali vnosa radioaktivnosti v telo, ter da je usposobljen za izvajanje sevalne dejavnosti, ter da ima zdravstveni nadzor v obsegu, določenem s tem zakonom, ter da se njegove osebne doze sporočajo pooblaščenemu izvajalcu zdravstvenega nadzora, ter da se zanj ugotavlja osebna izpostavljenost sevanjem, ter izdelave ocene varstva pred sevanji za dejavnosti, ki vključujejo zunanje delavce (četrti odstavek 54. člena);
38. če kot zunanji izvajalec upravljavcu objekta ali izvajalcu sevalne dejavnosti pred začetkom del v nadzorovanem območju ne sporoči podatkov iz četrtega odstavka 49. člena tega zakona (peti odstavek 54. člena);
39. če kot izvajalec sevalne dejavnosti začne dela z izpostavljenimi delavci zunanjega izvajalca, čeprav mu ta ni predložil podatkov iz četrtega odstavka 49. člena tega zakona, ali če je iz predloženih podatkov bilo razvidno, da delavec zunanjega izvajalca po določbah tega zakona ne more opravljati del v okviru izvajanja sevalne dejavnosti (šesti odstavek 54. člena);
40. če razporedi delavca na delo v nadzorovanem območju, čeprav zanj ni zagotovil meritve prejetih doz pri pooblaščenem izvajalcu dozimetrije, ali če ga razporedi na tako mesto, čeprav je pristojni organ ugodil ugovoru na razporeditev (prvi in četrti odstavek 55. člena);
41. če kot delodajalec ali izvajalec usposabljanja ne zagotavlja zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, praktikantov ali študentov ali ga ne zagotavlja v predpisanem obsegu ali ne zagotovi izrednega zdravstvenega nadzora vsakokrat, ko je bila presežena ena od predpisanih mejnih doz ali obstaja sum, da je bila ta presežena, ali na zahtevo organa, pristojnega za varstvo pred sevanji (četrti in sedmi odstavek 56. člena);
42. če razporedi na delovno mesto delavca, čeprav ta po ugotovitvah zdravstvenega nadzora ni zmožen za to delovno mesto (tretji odstavek 56. člena);
43. če pooblaščenemu izvajalcu medicine dela na njegovo zahtevo ne pošlje vseh podatkov v zvezi z delom, ki ga delavec opravlja v okviru sevalne dejavnosti (peti odstavek 56. člena);
44. če kot delodajalec, pri katerem je bil delavec izpostavljen sevanjem, ne zagotovi zdravstvenega nadzora po prenehanju dela delavca (prvi odstavek 57. člena);
45. če opravi radiološki poseg brez dovoljenja ali brez odobrenega programa radioloških posegov ali v nasprotju z odobrenim programom radioloških posegov (prvi odstavek 75. člena);
46. če opravi neupravičen radiološki poseg (drugi odstavek 75. člena);
47. če ne zagotovi, da so pri radioloških posegih vključeni samo zdravstveni delavci z ustrezno strokovno usposobljenostjo, ali ne opredeli odgovornosti in nalog napotnih zdravnikov, zdravnikov, odgovornih za radiološki poseg, radioloških inženirjev in medicinskih fizikov (četrti odstavek 75. člena);
48. če radiološki poseg izvede oseba, ki ni opravila predpisanega usposabljanja in preverjanja usposobljenosti za izvajalca radioloških posegov (peti odstavek 75. člena);
49. če radiološki poseg izvede z virom sevanja, ki ne izpolnjuje meril sprejemljivosti za pravilno

delovanje radiološke opreme (šesti odstavek 75. člena);

50. če ne zagotovi rednega nadzora in meritev parametrov delovanja vira sevanja, ki se uporablja za izvajanje radioloških posegov (sedmi odstavek 75. člena);

51. če izvede radiološki poseg, ki ga ni predpisal ali odobril zdravnik iz 76. člena tega zakona (prvi odstavek 76. člena);

52. če napotnemu zdravniku ni zagotovil merila za napotitev s postopki načrtovanja radioloških posegov (prvi odstavek 76. člena);

53. če izvede radiološki poseg brez pisnih postopkov za tak poseg ali v nasprotju z njimi (tretji odstavek 76. člena);

54. če ne zagotovi, da je radiološki poseg izveden v skladu z dobro radiološko prakso, da je informacija o izpostavljenosti pacienta zaradi radiološkega posega sestavni del izvida, da je prejeta doza v radioterapiji načrtovana za vsakega pacienta posebej in tako, da je izpostavljenost zunaj kliničnih volumnov tako nizka, kot je to razumno dosegljivo in izvedljivo v skladu z namenom terapije, ter da pri diagnostičnem posegu v povprečju niso presežene odobrene diagnostične referenčne ravni (četrti odstavek 76. člena);

55. če izvaja posege v prostor brez mnenja ali soglasja organa, pristojnega za jedrsko varnost (peti odstavek 95. člena, drugi odstavek 96. člena, prvi odstavek 97. člena, prvi odstavek 98. člena in prvi odstavek 105. člena), ali brez mnenja organa, pristojnega za varstvo pred sevanji (prvi odstavek 98. člena);

56. če začne poskusno obratovanje objekta brez soglasja organa, pristojnega za jedrsko varnost (drugi odstavek 108. člena);

57. če začne ali preneha obratovanje jedrskega ali sevalnega objekta ali če začne odlagati radioaktivne odpadke ali če zapre odlagališče radioaktivnih odpadkov ali če začne ali konča razgradnjo jedrskega ali sevalnega objekta ali če konča rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin ali če začne odlagati rudarsko ali hidrometalurško jalovino ali če zapre odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost, ali če shranjuje sveže gorivo na gradbišču jedrske elektrarne ali raziskovalnega reaktorja brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost (prvi odstavek 109. člena);

58. če ne ravna po odredbi pristojnega organa glede izvedbe izrednega varnostnega pregleda ali ukrepov za izboljšanje sevalne ali jedrske varnosti objekta (113. člen);

59. če kot upravljavec objekta uvaja spremembe in dopolnitve brez predhodne pisne potrditve, da ni potrebno pridobiti odobritve ali brez odobritve organa, pristojnega za jedrsko varnost (peti odstavek 116. člena in drugi odstavek 117. člena);

60. če prekorači obratovalne pogoje in omejitve brez odobritve ali v nasprotju z odobritvijo organa, pristojnega za jedrsko varnost (prvi in drugi odstavek 118. člena);

61. če skladišči ali obdeluje radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo na kraju nastanka brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost (šesti odstavek 121. člena);

62. če vnaša iz držav članic EU ali iznaša vanje radioaktivne snovi v nasprotju s pravnimi akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno, ali če uvaža ali izvaža radioaktivne snovi brez dovoljenja pristojnega organa (prvi in tretji odstavek 126. člena);

63. če vnaša iz držav članic EU, iznaša vanje, uvaža ali izvaža jedrske snovi in radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo ali izvaja tranzit jedrskih snovi in radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva brez dovoljenja ali soglasja organa, pristojnega za jedrsko varnost (prvi in četrti odstavek 126. člena in prvi odstavek 127. člena);

64. če ne zagotovi načrtovanja ali izvajanja ukrepov fizičnega varovanja (prvi odstavek 144. člena, osmi odstavek 145. člena in 148. člen);

65. če uporablja jedrsko blago ali ga poseduje v nasprotju z določbami 156. člena tega zakona ali če ne dovoli pregleda jedrskega blaga ali ne sodeluje pri pregledu s predstavniki mednarodnih organizacij, ki ga ti opravljajo skladno z mednarodnimi sporazumi;

66. če ne zagotavlja obratovalnega, predobratovalnega ali poobratovalnega monitoringa radioaktivnosti ali monitoringa radioaktivnosti zaprtega odlagališča ali ne zagotovi izrednega monitoringa ali monitoringa učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka (četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek 158. člena);

67. če namerno dodaja radioaktivne snovi krmilom, živilom, igračam, osebni nakitu in kozmetiki ali vnaša iz držav članic EU, iznaša vanje, uvaža ali izvaža tako blago (prvi odstavek 164. člena);

68. če daje v uporabo delovne ali bivalne prostore ali daje v promet ali uporabo vodo, živila, krmo in izdelke, ki so onesnaženi z radionuklidi tako, da presegajo predpisane mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije (drugi odstavek 164. člena);

69. če opravlja dejavnost, pri kateri se aktivira material, iz katerega so narejene igrače ali osebni nakit, do te mere, da tega v trenutku sprostitve v promet ni mogoče zanemariti z vidika varstva pred sevanjem, ali če uvaža ali izvaža tako blago ali tak material (tretji odstavek 164. člena);

70. če ne ravna po odredbi pristojnega inšpektorja ali če uporablja zapečateno radiološko ali rentgensko napravo (osmi odstavek 178. člena).

(2) Z globo od 5.000 do 150.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

181. člen (lažji prekrški)

(1) Z globo od 1.800 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če se pravna oseba po predpisu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v razponu od 3.500 do 250.000 eurov:

1. če ne shranjuje dokumentarnega gradiva na predpisan način (prvi, drugi in tretji odstavek 9. člena);
2. če v predpisanih primerih ne zagotovi pregleda ocene varstva pred sevanji ali ne pripravi predloga sprememb ukrepov varstva pred sevanji in v zvezi z njimi ne zagotovi izdelave spremenjene ocene varstva pred sevanji, če je to potrebno zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov ali če se je sevalna dejavnost bistveno spremenila, ali če ne začne uvajati sprememb ukrepov varstva pred sevanji po pridobitvi dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti (prvi, drugi in šesti odstavek 41. člena);
3. če se ne posvetuje glede varstva izpostavljenih delavcev s pooblaščenimi izvedenci varstva pred sevanji (drugi odstavek 42. člena);
4. če ne pošlje rezultatov ugotavljanja meritev doz izpostavljenih delavcev pooblaščenemu izvajalcu medicine dela in z njimi ne seznanja izpostavljenih delavcev (tretji odstavek 47. člena);
5. če pri izrednem dogodku ali v primeru preseganja mejnih doz ne zagotovi, da so podatki o osebnih dozah delavca v kar najkrajšem času na razpolago organu, pristojnemu za jedrsko varnost, organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, izvajalcu sevalne dejavnosti in pooblaščenemu izvajalcu medicine dela (četrti odstavek 47. člena);
6. če kot pooblaščen izvajalec dozimetrije ne pošlje podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco doz v predpisanih rokih iz 49. člena tega zakona (tretji odstavek 49. člena);
7. če kot delodajalec v predpisanih rokih ne sporoči organu, pristojnemu za varstvo pred sevanji, v centralno evidenco osebnih doz iz 49. člena tega zakona doz, ki jih je pri njem zaposleni delavec prejel v tujini (četrti odstavek 50. člena);
8. če ne določi odgovorne osebe za varstvo pred sevanji ali o tem ne obvesti pristojnega organa ali če odgovorni osebi ne zagotovi strokovne samostojnosti pri delu in ustreznih delovnih razmer (prvi, četrti in šesti odstavek 52. člena);
9. če kot zunanji izvajalec za svojega delavca ne določi odgovorne osebe za varstvo pred sevanji ali se ne dogovori z izvajalcem sevalne dejavnosti, pri katerem dela zunanji delavec, da skrb za zunanjega delavca prevzame odgovorna oseba izvajalca sevalne dejavnosti (peti odstavek 52. člena);
10. če ne zagotovi pregleda delovnega in bivalnega okolja ter priprave ocene prejetih doz, ki jo je odredil pristojni organ (četrti odstavek 63. člena);
11. če prodaja gradbeni material s seznama vrst gradbenih materialov, zaradi katerih je lahko presežena referenčna raven za gradbene materiale, ne da bi pred tem zagotovila meritve in oceno primernosti pooblaščenega izvedenca za varstvo pred sevanji, ali če ne upošteva ukrepov in pogojev, ki jih je za njegovo uporabo določil organ, pristojen za jedrsko varnost (drugi, tretji in četrti odstavek 64. člena);
12. če ne ravna po odredbi pristojnega organa v zvezi z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva in izvajanjem ukrepov varstva izpostavljenih delavcev (prvi in drugi odstavek 65. člena);
13. če ne zagotovi meritev radona ali torona na območju z več radona na delovnih mestih v pritličnih ali kletnih prostorih ali na delovnih mestih na območju celotne Republike Slovenije na lokacijah, kjer je mogoče pričakovati povišane koncentracije radona ali torona (prvi in drugi odstavek 67. člena v povezavi s 74. členom);
14. če ne zagotovi ocene izpostavljenosti v premeru preseganja referenčnih ravni ali če ne izvaja ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti radonu ali toronu ali če v primerih iz petega odstavka 68. člena tega zakona ne spremlja razmer, ki vplivajo na izpostavljenost in ob spremembah ponovno ne oceni doze ali če s ponovnimi meritvami ne preveri učinkovitosti izvedenih ukrepov v rokih, določenih v 68. členu tega zakona (prvi, drugi, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek 68. člena v povezavi s 74. členom);
15. če ne ravna po odredbi pristojnega organa v zvezi z izvajanjem ukrepov za zmanjšanje

izpostavljenosti delavcev radonu ali toronu (69. člen v povezavi s 74. členom);

16. če kot projektant pri načrtovanju ali kot izvajalec pri izvedbi novogradenj ali rekonstrukciji objekta ne upošteva predpisanih zahtev za zagotavljanje zavarovanja zdravja ljudi pred škodljivimi učinki radona ali torona (prvi in drugi odstavek 70. člena v povezavi s 74. členom);

17. če nima vzpostavljenega sistema spremljanja dogodkov, ki vključujejo dejansko ali potencialno nenamerno izpostavljenost (drugi odstavek 81. člena);

18. če o pomembnih nenamernih izpostavljenostih ter o ugotovitvah preiskave dogodka in ukrepih, uvedenih za njihovo preprečevanje, ne obvesti organa, pristojnega za varstvo pred sevanji (četrti in peti odstavek 81. člena);

19. če pri opravljanju radioloških posegov ne zagotavlja klinične presoje ali če tega ne zagotovi po vsakem izrednem dogodku (prvi in drugi odstavek 82. člena);

20. če pacientu na njegovo zahtevo ne predloži podatkov o dozah, ki jih je prejel med izvajanjem radioloških posegov (šesti odstavek 83. člena);

21. če glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti ne pridobi mnenja pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost (prvi odstavek 88. člena);

22. če ne izvaja programov spremljanja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov ali če ugotovitev programov ne upošteva pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti (prvi in drugi odstavek 90. člena);

23. če kot upravljavec objekta ne zagotovi zadostnega števila usposobljenih delavcev za upravljanje tehnološkega procesa ali če ne zagotovi rednega obnavljanja strokovnega znanja usposobljenih delavcev ali preverjanja njihove usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih sredstev ali če ne hrani zapisov o opravljenem usposabljanju, vključno z ocenami dosežene strokovne usposobljenosti glede na zahteve za ustrezno delovno mesto za vsakega delavca, ki opravlja za varnost pomembna dela, ali če teh zapisov ne hrani še leto dni po tem, ko je delavec prenehal delati pri njem, ali če dela in naloge upravljanja tehnološkega procesa opravlja delavec brez dovoljenja organa, pristojnega za jedrsko varnost (prvi, drugi, tretji, četrti in deveti odstavek 92. člena);

24. če kot upravljavec objekta ni vzpostavil ali ne izvaja sistema vodenja ali če vanj ni vključil varnostne kulture, nadzora nad dobavitelji opreme in izvajalci, nadzora nad pogodbenimi izvajalci ali postopkov za zagotavljanje vnosa ali vgradnje ustrezne opreme (93. člen);

25. če ne dopolnjuje varnostnega poročila, če pride med gradnjo ali razgradnjo objekta, poskusnim obratovanjem ali izvajanjem rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih snovi, do sprememb, ki vplivajo na vsebino varnostnega poročila (tretji odstavek 101. člena in tretji odstavek 110. člena);

26. če ne zagotavlja obratovanja ali poskusnega obratovanja v skladu z odobrenimi obratovalnimi pogoji in omejitvami ali uporabe pisnih postopkov za obratovanje, poskusno obratovanje, prenehanje obratovanja ali razgradnjo objekta ali spremljanja svojih in tujih obratovalnih izkušenj, obratovalnih kazalnikov, procesov staranja opreme ali izvajanja ukrepov za zmanjšanje ali odpravo učinkov procesov staranja ali vzdrževanja, pregledovanja ali preizkušanja sistemov in komponent objekta, če med obratovanjem ne dopolnjuje varnostnega poročila tako, da so vanj vključene vse spremembe na objektu, če kot upravljavec jedrske elektrarne po zaključku vsakokratnih vzdrževalnih del ob menjava goriva ne pridobi mnenja pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če ne zagotovi izdelave in upoštevanja načrta optimizacije varstva pred sevanji ali nadzora nad dobavitelji opreme in izvajalci del, če za preverjanje varnosti ne uporablja varnostnih analiz, če je to potrebno, če ne zagotavlja usposabljanja in izpopolnjevanja zaposlenih in zunanjih izvajalcev v sevalnem ali jedrskem objektu, če ne ravna z radioaktivnimi odpadki tako, da nastaja čim manj radioaktivnih odpadkov in njihovih izpustov v okolje po aktivnosti in po obsegu ali če jih ne obdela in skladišči na način, ki je primeren za odlaganje in skladen z nacionalnim programom ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (prvi odstavek 111. člena);

27. če ne pripravi poročila o občasnem varnostnem pregledu ali če na podlagi tega poročila ne pripravi predloga potrebnih sprememb ali če predloga sprememb ne posreduje v odobritev ali priglasitev organu, pristojnemu za jedrsko varnost, kadar je to potrebno ali če organa, pristojnega za jedrsko varnost o spremembah ne obvesti (prvi in drugi odstavek 114. člena);

28. če kot upravljavec objekta v dvanajstih mesecih po izvedenih delih o spremembah ne obvesti organa, pristojnega za jedrsko varnost (šesti odstavek 116. člena);

29. če ne zagotovi izjemnega pregleda varnostnega poročila ali če na podlagi ocenjevanja in preverjanja varnosti ne izdela predloga sprememb varnostnega poročila (prvi in tretji odstavek 119. člena);

30. če ne poroča o obratovanju objekta na predpisan način (120. člen);

31. če z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ne ravna na predpisan način (prvi, drugi, tretji peti, dvanajsti in trinajsti odstavek 121. člena);

32. če ne izvaja upravljanja, dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtega odlagališča v skladu s pogoji iz varnostnega poročila (drugi odstavek 123. člena);
33. če ne izdela navodil za ukrepanje ob izrednem dogodku ali če ne zagotavlja tehničnih in drugih pogojev, da se med izrednim dogodkom zagotovita ocenjevanje posledic izrednega dogodka in odločanje o obsegu potrebnih zaščitnih ukrepov (prvi, drugi in tretji odstavek 130. člena);
34. če drugim nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja ne predloži vseh njemu dostopnih tehničnih podatkov o viru sevanja, podatkov iz varnostnega poročila in obratovalnih podatkov (četrti odstavek 130. člena);
35. če ne zagotovi čim hitrejše zaustavitve sproščanja radioaktivnosti ali radionuklidov v okolje, zmanjšanja širjenja radioaktivnih snovi v okolico prek različnih prenosnih poti ali zmanjšanja izpostavljenosti ljudi (peti odstavek 130. člena);
36. če pri izdelavi načrtov za zaščito in reševanje ali pri izvajanju načrtovanih zaščitnih ukrepov ne optimizira zaščitnih ukrepov (131. člen);
37. če ne zagotovi usposabljanja in rednega obveščanja izvajalcev zaščitnih ukrepov o tveganjih za zdravje in potrebnih preventivnih ukrepih med posredovanjem ob izrednem dogodku (133. člen);
38. če javnosti ne obvešča redno o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja, zlasti pa o predvidenih zaščitnih ukrepih in načinu njihovega izvajanja (134. člen);
39. če ob izrednem dogodku ne obvešča javnosti in pristojnih organov (135. člen);
40. če kot imetnik dovoljenja ne sporoči spremembe svojih podatkov organu, ki je izdal dovoljenje (šesti odstavek 137. člena);
41. če v kontroliranem objektu ali prostoru, fizično nadzorovanem objektu ali območju in vitalnem objektu ali območju jedrskega objekta delajo osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ali za katere obstajajo varnostni zadržki (prvi in drugi odstavek 149. člena);
42. če ne vodi evidence o osebnih podatkih osebe, ki opravlja ali bo opravljala dela v jedrskem objektu, ali če pristojnim organom na njihovo zahtevo ne predloži podatkov iz evidence (prvi odstavek 152. člena);
43. če ne izvede postopka vmesnega varnostnega preverjanja, kadar so za to izpolnjeni pogoji iz 153. člena tega zakona;
44. če ne vodi evidence jedrskih snovi ali če ne zagotavlja nemotenega delovanja opreme za vodenje evidenc ali če ne varuje jedrskih snovi in ne organizira njihove hrambe na predpisan način ali o izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odtujitvi takoj ne obvesti Policije in organa, pristojnega za jedrsko varnost (tretji, šesti, sedmi in osmi odstavek 157. člena);
45. če ne poroča o rezultatih meritev obratovalnega, poobratovalnega monitoringa, monitoringa radioaktivnosti zaprtega odlagališča ali monitoringa učinkov sanacijskih ukrepov (deseti odstavek 159. člena);
46. če ne zagotovi izrednega monitoringa radioaktivnosti ali če ne izvede ukrepov za ugotovitev vzrokov kontaminacije in njihovo odpravo ali ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti ljudi (161. člen);
47. če ne izvede sanacije posledic izrednega dogodka ali dekontaminacije, ki je povezana z uporabo njenega vira sevanja ali objekta ali ji je bila odrejena s strani pristojnega organa kot izjemni ukrep ali posledica opustitve predpisanega ravnanja (165. člen).
- (2) Z globo od 1.800 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (3) Z globo od 350 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek iz petega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (4) Z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, če pravni osebi, ki je izvedla varnostno preverjanje in pri kateri je zaposlen, ne sporoči spremembe podatkov, pomembnih za varnostno preverjanje (tretji odstavek 150. člena).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Razlog za obravnavo spremembe zakona po skrajšanem postopku je utemeljen z dejstvom, da se z novelo uvaja nekaj manjših sprememb, in sicer gre predvsem za redakcijske popravke (odprava slovničnih napak in napačnih sklicev) ter terminološko usklajevanje besedila zakona. Obenem se z novelo predlaga tudi sprememba postopka varnostnega preverjanja tujih državljanov, ki bodo opravljali dela v jedrskem objektu, pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi ali prevozu jedrskih snovi. V praksi se je ugotovilo, da ni mogoče pridobiti vseh varnostnih potrdil iz tujine. Nezmožnost učinkovitega izvajanja

dosedanjega 155. člena ZVISJV-1 predstavlja veliko težavo pri izvedbi pogodbenih del v Nuklearni elektrarni Krško in tudi pri izvajanju postopkov Urada Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov, zato z novelo postopek preverjanja tujih državljanov v pretežni meri urejamo na način kot je urejen za državljane Republike Slovenije.

VI. PRILOGE

/